

Henki &

elämä

Jyväskylän seurakunnan lehti 12.8.2016 • numero 11

Lähellä kasvanut maistuu makoisalle

Yläfemmoja,
halauksia,
ja itkua

► sivu 5

Julkkikset
puolustavat
kirkkoa

► sivu 6–7

Riparin
kävelevä
viihdekeskus

► sivu 16

Pääkirjoitus

Rytmihäiriöitä

Lomatalpaluuhädistuksesta puhuminen on vuosittainen loppukesän puheenaihe. Kysellään ihmisiltä, miten he helpottavat loman päättymisen tuskaa, annetaan nasevia asiantuntijavinkkejä lomatalpaluun sujuvoittamiseksi ja tsempataan niitä, jotka ovat tiukan paikan edessä. Vaikeaaahan se tietysti on yhtäkkiä taas herätä kellon eikä kesäkehon sanelemana. Aamutoimet vaativat loma-aikaa rivakampaa otetta ja peiliinkin täytyy muistaa vilkaista ennen ihmisten ilmoille lähtemistä.

Vaikka kesä on ihana, ja loma silloin tällöin enemmän kuin paikallaan, lomalla on taipumus sekoittaa asioita. Ehkä pahiten se sekoittaa arjessa huolella vaalitun rytmin. Valvotaan illalla myöhään, lojutaan aamulla pitkään, syödään milloin sattuu.

Arkirytmi on jämällä ja se raamittaa koko päivän. Aamiainen on sopivaan aikaan suhteessa lounaaseen ja välipalan voimin jaksaa päivälliseen. Arjen askareet pakotavat ylös ja ulos. Töihin, kouluun ja ihmisten ilmoille.

Eläköitymisen kynnyksellä moni on törmännyt vapauden ja aikatauluttomuuden aiheuttamaan ahdistukseen – mahdollisen alkuhuan haihduttua. Mihinkään ei oikein saa tartuttua eikä mikään valmistu, jos millään ei ole aikataulua. Työttömyys voi aiheuttaa saman ongelman. Mikä on se voima jolla nousisi joka aamu sängystä, jos missään ei odoteta, tarvita eikä kaivata.

Syksyn tullen jokainen voi hakea raameja arkeensa sopivaksi katsomallaan tavalla. Arjen rutiineiksi voivat sopia – ansioyön ohella tai sen sijasta – kansalaisopiston tunteita, säännöllinen liikuntaharrastus tai vaikkapa vapaaehtoisuutta. Hiljalleen hiipivä syksy antaa hyvän syyn ryhdistäytyä.

Henkilökohtaisesti tunnustan, että ainakin näin koulukaisten lasten perheissä ryhtiille on vain ja ainoastaan hyväksi. Sohvalle lojuva joukko, jonka käsiin ovat kesän kuluessa kasvaneet kännykät kiinni, joutuu koulun alkaessa suoristamaan selkäänsä. Keskinäinen nujakointikin vähenee, kun arjessa on muutakin askareita.

Kahden teini-ikäisen isä asetteli päivää ennen koulun alkua sanansa aika osuvasti: ”Jos meillä olisi lippupankko, vetäisin huomenna lipun salkkoon.” Voisin tehdä samoin.

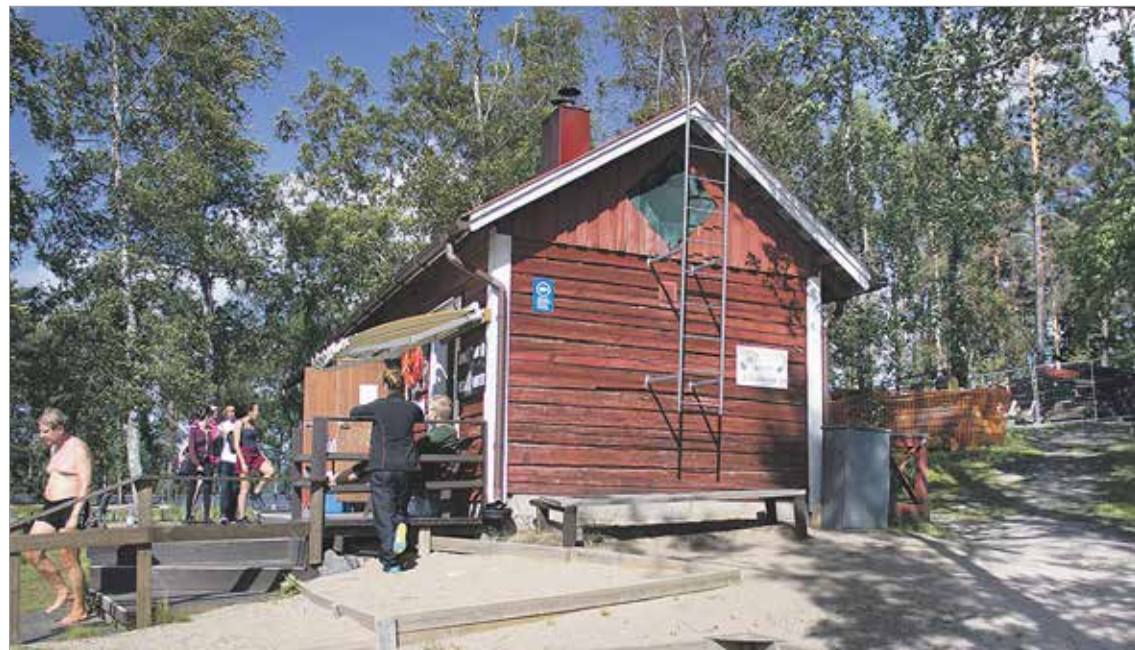
Marjo Rönkvist päätoimittaja

Henki & elämä

Kannen kuva: Arja Kaunikkila-Laurikainen on toinen Lehtolan pihvikarjatilän hoitajista.

Kuva: Sami Saarenpää

Lehtisaaren sauna on ollut ahkerassa käytössä sen jälkeen, kun saari otettiin uudelleen käyttöön pääarakennuksen tulipalon jälkeen. Saari on avoinna tänä kesänä viikonloppuisin 28. elokuuta saakka.

Lehtisaarella tavoitteena mökkeillä myös tulevina vuosina

PETRI KANANEN teksti ja kuva

Seurakunta haluaa turvata Lehtisaaren vilkkaan toiminnan myös tulevina vuosina.

– Tavoitteena on saada saareen uusi päärakennus, kirkkoherra **Arto Viitala** toteaa.

Lehtisaaren rakentaminen sisältää monia toistaiseksi avoimia kysymyksiä kaavoituksen ja tarvittavien rakennuslupien suhteen. Näissä asioissa seurakunta on ollut jo yhteyksissä Jyväskylän kaupunkiin.

– On vaikea ennakoida rakentamispäätöksen tarkempaa aikataulua, Viitala sanoo.

Lehtisaaren päärakennus paloi kesäkuun puolivälissä. Tulipalo syttyi lasten tultikkuleikeistä. Paikalla oli tuolloin noin viisikymmentä ihmistä, ja heidät evakuoitiin saaresta nopeasti. Kukaan ei loukkaantunut. Esimerkillisestä ensisammutuksesta huolimatta päärakennus tuhoutui kokonaan. Lehtisaaren saunarakennus säilyi tragediassa vaurioitua.

Kesän aikana rauniot kaadettiin ja savupiippu räjäytettiin. Lisäksi palanut rakennus aidattiin niin, että saari voitiin avata jälleen kesävieraille heinäkuun puolivälissä. Päärakennuksen korvaajaksi pystytettiin teltta.

Saari on avoinna normaalisti

14.8. saakka. Alkuperäisestä suunnitelmasta poiketen saareen pääsee myös 19.–21.8. ja 26.–28.8. Saari on avoinna tuolloin kello 14–20.

Lehtisaaren hyväksi järjestettiin tukikonsertti heinäkuussa. Ilmaiskonsertin arpajaisen tuotto käytetään Lehtisaaren hyväksi. Tapahtumassa esiintyi muun muassa **Jukka Leppilampi**, joka oli jo ennen kesää buukattu samaksi viikonlopuksi konsertoimaan Lehtisaarella.

Tältä saarella näyttää nyt: [youtube.com/henkielama](https://www.youtube.com/henkielama)

Tapetilla

Ei kai Jeesuksen silmien alla voi käyttää dopingia

KAARINA HEISKANEN teksti NYT-NETTILEHTI kuvakaappaus

Reippaat ja rehdit olympiurheilijat kisaavat paremmuudesta Rio de Janeirossa poikkeuksellisen katseen alla. Ei niitä, että doping-testaajat valvovat heitä, vaan läheiseltä Corcovadon vuorelta urheilijoita läpivalaisee myös jättimäisen Kristus Vapahtajan katse. Cristo

Redentor -patsas on seisonut paikallaan vuodesta 1931 lähtien. Sen rakentaminen käynnistyi, kun Brasilia juhli satavuotista itsenäisyyttään.

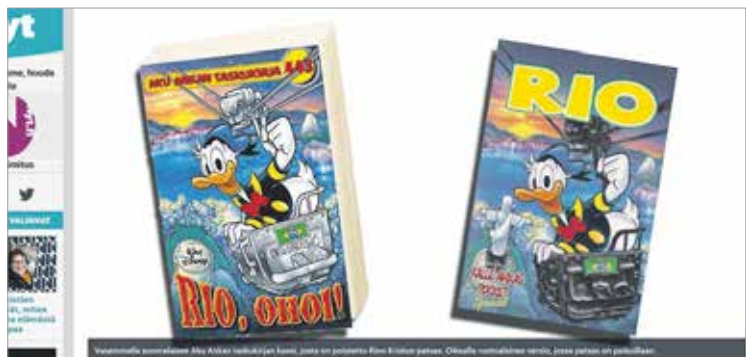
Jättimäiseen patsaaseen liittyy monia merkityksiä, analysoi *Washington Post* -lehti. Jeesus-patsas on 38 metrin maamerkki, jonka ihmiset osaavat yhdistää Rio de Janeiroon. Sen suunnittelu alkoi

ensimmäisen maailmansodan jälkeisenä vuodenaikana, ja sen nähtiin puolustavan katolista uskoa maallistumista vastaan. Tuolloin Brasilia oli 90-prosenttisesti katolinen maa, mutta nyt maan asukkaista noin neljännes on protestanteja.

Patsas on maailman suurin Art Deco -tyylisuunnan edustaja. Suuri osa Jeesus-kuvista esittää Jeesusta ristillä, mutta tämä Jeesus seisoo kädet levitettyinä kuin toivottaakseen ihmiset tervetulleiksi.

Skandaalinpoikainen oli syntynyt, kun uusimman olympiahengessä julkaistun Aku Anka -pokkarin kannessa patsas oli saanut ankanpään ja -pyrstön. Suomalaisen pokkariversion kannesta anka-Jeesus oli sensuroitu kokonaan pois – koska ”joku kuitenkin vetäisi herneet nenään”.

Rio de Janeirossa pelattujen jalkapallon maailmanmestaruuskiisojen aikaan patsaasta oli photo-shopattu riemuitseva **Angela Merkel** – kas Saksia kun tlytytti kiisojen isäntämaata nappaamalla mestaruuden. Toisessa kuvamanipulaatiossa Jeesus itkee, kun Brasilia häviää matsin.

Aku Ankan taskukirjan kannesta poistettiin Kristus-patsas: ”Jotkut olisivat vetäneet herneet nenään”

Herneet nenään vai ei-herneet nenään? Kas siinä pulma. Aku Ankan suomalaiskustantaja pelasi varman päälle ja jätti anka-Jeesuksen kannesta pois.

Ajassa

Tuomo Laitinen myy Jyväskylän torilla omalla tilallaan kasvatettuja marjoja. Luomumansikkalla olisi kova kysyntä, mutta tämän vuoden sato jäi huomattavasti normaalia pienemmäksi. Mansikoiden sijaan säilöntään on tarjolla mustikoita, vadelmia ja herukoita.

Vanha polvi löytää tiensä Kauppatorille

Aikainen nouseminen ottaa koville, sanoo Jyväskylän Kauppatorilla marjoja kauppaava tuottaja Tuomo Laitinen. Parasta torilla myymisessä on asiakkaiden näkeminen.

PETRI KANANEN teksti ja kuva

Miten marjat ovat käyneet kaupaksi torilla tänä vuonna, Vave-saaren tilan isäntä Tuomo Laitinen?

Mansikkaa olisi mennyt niin paljon kuin olisi tullut. Koko ajan satoi, ja satotaso jäi alle puoleen tavanomaisesta. Mansikkaa ei saatu toimitettua edes kaikille, jotka olivat tilanneet.

Mitä tuotteita tilallanne Kangasniemellä?

Mansikkaa, pensasmustikkaa, herukoita, omenaa, karviaista ja perunaa. Luonnonmarjoista metsämustikoita on myynnissä.

Mitä marjaa on mukavin myydä?

Kyllä se mansikka olisi, jos sitä vain saisi. Silloin kävisi asiakkaitakin paljon.

Mikä marja maistuu suussa?

Tällä hetkellä pensasmustikka.

Miksi olet hyvä torimyyjä?

En tiedä olenko hyvä, mutta meillä on luomutilamme luomutuotteet. Luomumansikkalla on kova kysyntä.

Missä kaikissa paikoissa käyt myymässä marjoja?

Kangasniemellä Hiliman puodissa on myynnissä mansikkaa ja muita tuotteita. Ja ostajat hakevat tuotteita myös kotitilaltamme. Sitten on tämä Jyväskylän tori. Täällä on käyty vuodesta 1992 lähtien. Siinä ajassa on tullut vakioasiakkaita. Meiltä on sama matka lähdenkö Mikkeliin vai Jyväskylään. Jyväskylä on kuitenkin vähän isompi paikka.

Kuka poimii tilallanne myytävät marjat?

Meillä on ollut virolaispoimijoita koko kesä.

Mitä niille marjoille tapahtuu, joita ei myydä torilla?

Meillä menee kaikki pakkaseen, mitä täällä torilla ei mene. Niistä sitten tehdään mehua tai marmeladia. Meillä on jatkojalostuspaikka Kangasniemellä.

Mistä marjasta jää myyjälle eniten kätteen?

Tämä kesä oli mansikalla tosi huono. Se on plus miinus nollla, ellei tappiolla. Vadelmaa on täällä torilla helpompi myydä kuin pensasmustikkaa.

Millaisena näet torikaupan tulevaisuuden?

Sanotaan, että vuosi vuodelta hiljenee. Perunakauppa on melkein pysähtyksissä. Tori hiljenee koko ajan.

Onko tori vain pappojen ja mummojen paikka?

Nuoria ei täällä paljon näy. Ostajat on vanhempiä ihmisiä.

Onko torimyyjien kesken kovaa kilpailua vai sujuuko kaikki hyvässä hengessä?

Meillä tuottajilla on hyvä yhteishenki. Aina löytyy paikka rivistä. Jälleenmyyjien kanssa menee ihan ok.

Millainen on ihannesasiakkaasi?

Lapsiperheellinen nainen, joka hakee mansikat täältä suoraan pakkaseen.

Kuinka paljon kojullasi käy vakioasiakkaita?

Vakioasiakkaita on tullut aika paljon.

Ovatko ostajat kovia tinkimään?

Varsinkin mansikka on luomuna kysyttyä. Mansikalle on sovittu tietty hinta, ja harva tinkii.

Kuinka paljon hinta vaikuttaa ostopäätökseen?

Kyllä vaikuttaa, tottakai.

Mikä torikauppiiaan hommassa on parasta?

Täällä näkee asiakkaat. He hakevat marjat suoraan tuottajalta, ja tietävät keneltä ruoka tulee.

Mikä on ikävintä?

Tämä aikainen nousuhan se on. Kun viideltä herätään ja iltapäivällä pääsee kotiin, niin se on aika rankkaa. Autolla ajo välillä väsyttää, kun tunti menee ajaessa sivuunsa.

Mitä teet talvella?

Talvella minulla on metsäurakointia, oman metsän hoitoa, tien linkousta, aurausta, konehommia ja polttopuun tekoa. Lisäksi on mökkivuokrausta, mökkien huoltohommia ja talonmiespalveluita.

Kauppatorin myyntiajat: ma-pe klo 6.30–18.00, la 6.30–15.00.

Sankarihautojen kunnostustyöt on aloitettu

Vanhalla hautausmaalla sijaitsevan sankarihautausmaa-alueen muutostyöt ovat parhaillaan käynnissä. Syksyn aikana on tarkoitus kunnostaa käytävien pinnoitteita ja hauta-alueiden nurmipintoja. Korjaustöiden yhteydessä parannetaan lisäksi hulevesijärjestelmää, uusitaan valaistusta ja tehdään portaista nykyistä turvallisempia. Alueen pensasaita korvataan luonnonkivimuurin ja teräsaian yhdistelmällä.

Kävelykierroksille osallistui mukavasti väkeä

Vanhan hautausmaan opastetuille kävelykierroksille osallistui heinäkuussa yhteensä 134 kävijää. Kävelykierroksia järjestettiin neljänä torstai-iltana. Kierroksilla oli mahdollisuus tutustua Jyväskylän kaupungin historiaan oppaan johdolla.

Keski-Suomen miestenilta lähestyy

Keski-Suomen perinteistä miestenilta vietetään Laukaan kirkossa 2. syyskuuta teemalla Terve mies. Miestenillassa ovat mukana toimittajia **Kaj Kunnas**, emerituskenttäpiispa **Hannu Niskanen** ja hevoseläinlääkäri **Antero Tupamäki**. Musiikista vastaa mieskuoro LauCanto **Jouni Vaajan** johdolla. Illan aikana on myös tarjolla kunto- ja terveysmittauksia.

Sotilaskotiyhdistys tarjoilee pientä purtavaa klo 16.30 lähtien. Illan ohjelma alkaa klo 18.

Ugandaan ennätysmäärä pakolaisia

Ugandaan on saapunut ennätysmäärä pakolaisia Etelä-Sudanista. Ugandan hallitus ei pysty yksin hallitsemaan pakolaisvirtaa, vaan se on pyytänyt järjestöiltä apua pakolaisten vastaanottamiseen. Kirkon Ulkomaanapu on lähettänyt rajalle neljä työntekijää, jotka auttavat pakolaisten rekisteröinnissä ja järjestyksen ylläpitämisessä.

Etelä-Sudanissa heinäkuun alkupuolella ryöpsähtäneet väkivaltaisuudet ovat aiheuttaneet Ugandan rajalle suurimmat pakolaisvirtaukset. Alle kolmessa viikossa Ugandaan on saapunut 30 000 eteläsudaniasta pakolaista eli lähes saman verran kuin Suomeen saapui turvapaikanhakijoita viime vuoden aikana.

Ugandan koillisosien vastaanottokeskukset ja rajanylityspaikat ovat ääriarjoilla. Vastaanottokeskuksissa ja kasittelypisteissä on pulaa lääkkeitä, vedestä, suojausta ja muista perustarpeista. 90 prosenttia pakolaisista on naisia ja lapsia.

Koivuniemessä luonto on lähellä

Leirikeskuksen hoitaja on moniosaaja, joka huolehtii kaikesta ovikoodeista ruokavaliioihin. Riitta Lapp-Koskinen viihtyy keittiössä ja Koivuniemen leiriläisten ja muiden vieraiden parissa.

KAARINA HEISKANEN teksti ja kuva

Kun Riitta Lapp-Koskinen pestettiin Koivuniemen leirikeskuksen emännäksi, moni Koivuniemen työntekijä olisi ikänsä puolesta käynyt hänelle äidiksi. Se ei arveluttanut pestäjäjä – eikä noin parikymppistä työnhakijaa.

Lapp-Koskinen on työskennellyt Koivuniemessä vuodesta 1982 lähtien. Työ on laajentunut emännän tehtävistä leirikeskuksen hoitajan monipuolisiin töihin.

– Tämä on kuin koti, mutta isommassa mittakaavassa. Laadin työvuorolistat, tilaan tavarat, pidän yhteyksiä asiakkaisiin, suunnittelen heidän kanssaan Koivuniemessä järjestettäviä perhejuhlia, seuran kiinteistön kuntoa, hoidan leirivaraukset ja maksuliikenteen.

Kirsikkana kakussa ovat hetket, jolloin Lapp-Koskinen ehti tapaamaan ihmisiä. Koivuniemessä on useita rippikoululeirejä ja ikäihmistien ja omaishoitajien leirejä.

– Saan olla aitiopaikalla. Ihmisten koko elämänsä tulla näkyviin. Riparinuoret tulevat juttelemaan, ja vanhusten ja omaishoi-

tajien leireiltä on löytynyt pitkäikäisiä tuttavuuksia.

Seurakunnan leirien lisäksi Koivuniemen leirikeskuksessa on muiden tahojen järjestämiä koulutuksia, joihin tulee väkää eri puolilta Suomea. Koulutuksiin osallistujat ovat tykättyneet paikkaan.

– On hienoa, kun tulijat toteavat, että tänne on mukava tulla.

Koivuniemi ja Vesala kuuluvat valtakunnalliseen Kirkon Paikat -markkinointiketjuun. Lapp-Koskinen on sen hallituksen jäsen.

Työvuosiin on mahtunut remontteja, laajennuksia, uuden rakentamista. Leirikeskuksen ensimmäiset sängyt olivat armeijan putkisänkyjä, jotka maalattiin valkoisiksi. Tuorein remonti oli vuonna 2004. Tuolloin leirikeskus sai kokonaan uuden pääraukon, rantasauvan ja kodan.

Muutoksia tapahtuu myös makuun maailmassa. Kun Lapp-Koskinen tuli töihin, ruokalistalla koimelivat tilliliha ja ruskea kastike. Nyt trendinä on terveellisyys, mikä näkyy muun muassa hiilihydraattien välttämisenä ja proteiinipainotteisuutena. Niinpä Koivuniemen aamupalapöydästä voi löytää

esimerkiksi härkäpapurouhetta jurgurin täydennykseksi.

– Itse olen kiinnostunut ruoanlaitosta ja kannustan myös työntekijöitä testaamaan ja tuomaan löytämiään reseptejä Koivuniemen keittiöön.

Erityisruokavaliot ovat tulleet allergioiden myötä.

– Käyn usein puheluita leiriläisten vanhempien kanssa ja varmistan, että allergiavaliot hoituvat.

Myös ekologia näkyy, sillä Jyväskylän seurakunta on ympäristödiplomiseurakunta. Kierrätys ja jätteiden lajittelu on kunniasa.

– Säästämme jopa kahvipussit, ja annamme ne ihmisille, jotka käyttävät niitä askarteluun.

Ruokapöydässä on tarjolla lähiruokaa, ja tähteiden määrää yritetään vähentää.

Luonto on lähellä niin Koivuniemessä kuin Riitta Lapp-Koskinen vapaa-ajalla. Työmatkat tahtuvat usein järven yli soutaan tai lumikenkäillen, sillä Koivuniemi näkyy kotilaiturille Kanavuoren kuppeeseen. Vapaa-ajalla hän kuntoilee, liikkuu metsässä ja marjastaa. Eikä kunnan kesä tule ilman rinkkavelusta Lapissa.

Kesäisin Riitta Lapp-Koskinen soutaa ja talvella hän retkilestelee tai lumikenkää kotoilaiturilta järven yli työpaikalleen Koivuniemen leirikeskukseen.

Tiesitkö?

Leirikeskuksessa voi järjestää perhejuhlia

■ Kirkon leirikeskuksissa järjestetään rippileirejä ja muita seurakunnan leirejä. Lisäksi leirikeskuksissa voi pitää ukujuhlia ja järjestää koulutustilaisuuksia.

■ Leirikeskuksia voi vuokrata Kirkon Paikat -markkinointiketjun kautta.

■ Jyväskylän seurakunnan leirikeskukset ovat Koivuniemi, Mutanen, Sarpatti ja Vesala. Varaukset vesala@evl.fi ja 040 535 1657.

Evankeliumi Mark. 7: 31-37

Jeesus lähti sitten taas Tyroksen seudulta ja tuli Sidonin ja Dekapoliin alueen kautta Galilean-järvelle. Siellä hänen luokseen tuotiin kuuro mies, joka ei pystynyt kunnolla puhumaan, ja häntä pyydettiin panemaan käteensä miehen päälle. Jeesus otti hänet erilleen väkijoukosta, pani sormensa hänen korviinsa, sylkäisi ja kosketti hänen kieltään. Sitten hän katsahti taivaalle, huokasi ja sanoi kuuralle: "Eiffata." Se merkitsee: aukene. Silloin miehen korvat aukenivat ja hänen kielensä vapautui, niin että hän puhui selkeästi.

Jeesus kielsi ihmisiä kertomasta tästä kenellekään, mutta mitä enemmän hän heitä kielsi, sitä enemmän he levittivät siitä tietoa. Kaikki olivat ylen määrin hämmästyksissään ja sanoivat: "Hyvin hän on kaiken tehnyt. Kuurot hän saa kuulemaan ja mykät puhumaan."

Ei tehdä tästä nyt numeroa

Taasyksi ihmeteko. Ihmeellinen parantamismetodi tarvitsi sylkeä. Miksi tällainen operaatio? Jeesuksen kerrotaan tässä liittävän tiettyihin tuon ajan kansanomaisiin parannuskeinoihin eli syljen käyttöön ja kielellä koskettamiseen. Parantumisen kannalta nuo nykynäkökulmasta tarpeettomat toimet eivät olleet ratkaisevia. Jeesuksen parantava sana oli olennaisinta. Koskettaminen kuitenkin kertoi välittämisestä miehelle, joka ei voinut kuulla. Muistan kuinka onnellani pieni lapsi ja saatuani kuumun päähän, äiti otti syljiin ja puhalsi kipukohtaan. Ihmeellisesti tuo lääketieteellisesti huono parannuskeino yleensä auttoi.

Jeesuksen toiminta oli hienontunteista. Hän vei kuuron pois väkijoukosta. Miksi Jeesus kielsi kertomasta ihmeteosta? Etenkin Markuksen evankeliumissa Jeesuksen persoonaan liittyvästä erityisestä pyhydestä ja hänen tekemistään ihmeistä tunnustaan ajattelevan, että "ei tehdä tästä nyt numeroa". Ihmeitä ei haluta korostaa, ne eivät ole Jumalan uskonnossa

sittenkään keskeisintä. Markuksen evankeliumissa Jeesuksen jumaluus tunnustetaan selkeimmin, kun hän kuolee ristillä muiden puolesta. Rakkaus on suurin ihme.

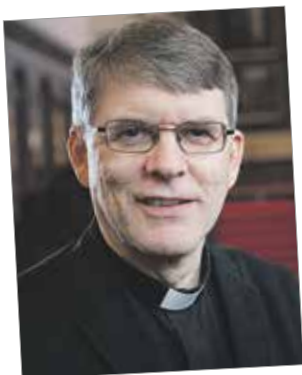
Tosi tyypillistä. Kun kielletään kertomasta, niin ihminen tekee juuri päinvastoin.

"Hyvin hän on kaiken tehnyt. Kuurot hän saa kuulemaan ja mykät puhumaan." Onko parantunut vain kohde, jolla on välinarvo uskon mainoksena? Jeesuksen oma toiminta näyttäisi kertovan juuri päinvastaista. Hän vei parannettavan erilleen ja pyrki salaamaan tapahtuman. Jeesus myös opettaa vuorisaarnassaan tekemään hyvät teot salassa. Kirkon julkisuuskuvaakin kieltämättä nykyään hoidetaan korostamalla, että teemme yhteiskunnassa paljon hyvää. Kuitenkin etenkin siinä, että kristityt tekevät hyvää kaikessa hiljaisuudessa, toteutuu jotakin Jumalan rakkauden jakamisesta.

Mikä sinua koskettaa tässä kertomuksessa? Mikä on sen viesti?

Jo alun maininta siitä, että Jeesus liikkui juutalaisten alueen ulkopuolella, kertoo siitä, että hän avasi yhteyksiä kansakuntien välille. Kertomukset kuulon ja näön saamisesta tai puhetyyn palautumisesta sisältävät evankeliumeissa myös vertauskuvallisen viestin siitä, että voimme havahtua näkemään Jumalan rakkauden meitä kohtaan ja alkaa osoittaa kiitollisuutta. Vuosisatoja aiemmin Jesajan kirjassa ennustettiin kerran koitettavaa Jumalan aikaansaamaa riemun aikaa, jolloin "aukenevat sokeiden silmät ja kurojen korvat avautuvat". Tällaisen ajan toteutumisesta syntyi kokemus Jeesuksen aikana ja parantamiskertomukset viestivät tätä. Minulle kertomuksen ydin on tuossa parantavassa sanassa "eiffata", joka merkitsee "aukene". Jeesus avaa kaikenlaisissa umpikujissa uusia mahdollisuuksia.

Uskotko sinä ihmetekoihin? Mitä ovat tämän päivän ihmeet? Uskon Jumalan ihmeellisiin mahdollisuuksiin. Elämän synty

Sunnuntain 14.8. saarnan Taulumäen kirkossa pitää kirkkoherra Arto Viitala. Messu alkaa kello 18.

Auttamisen halu vetää etsijän metsään

Kun ihminen katoaa, Vapaaehtoinen pelastuspalvelu hälytetään usein apuun. Tyypillinen etsittävä on dementiaa sairastava vanhus. Vapaaehtoiset etsivät monesti myös kadonneita lapsia.

PETRI KANANEN teksti
ISMO RÄSÄNEN kuva

Eksyminen on aika helppoa, mutta löytäminen vaatii joko taitoa. Vapaaehtoinen pelastuspalvelu eli Vapepa etsii Suomessa joka vuosi satoja kadonneita. Keski-Suomesakin on vuosittain noin kymmenestä viiteentoista kadonneen etsintää.

Vapaaehtoiset pelastajat saapuvat paikalle, kun viranomaisen voimavarat eivät riitä. Useimmiten apua pyydetään, kun joku on eksynyt. Vapepa-toimintaan on etsintäpartioita, koirakoita, enduroita ja sukeltajia. Eri ryhmiä pyydetään paikalle tarpeen mukaan. Viranomainen ottaa yhteyttä valmiuspäivystäjään ja hän puolestaan kutsuu tarvittavat hälytysryhmät etsintöihin. Etsinnöistä saa kieltäytyä ilman perustelua.

Monesti käy niin, että kadonnut löytyy ennen kuin etsijät ehtivät

paikalle. Jos matkalla ei ole tullut peruuksia, niin se on merkki, että tulee isot talkoot. Pisin etsintä, jossa olen ollut, kesti kolme päivää, Jyväskylän Ladun päähälyttäjä, valmiuspäivystäjä ja Vapepa-johtaja **Mika Virta** sanoo.

"Siinä itketään, nauretaan, lyödään yläfemmoja ja halataan.

Virran lyhyimmät etsinnät ovat kestäneet muutaman tunnin. Yleensä etsiminen on hidasta ja vaivalloistakin hommaa.

Virta on toiminut Jyväskylän Ladun Vapepa-tehtävissä kolme vuotta. Ensin hän oli hälytysryhmän jäsen ja koulutautui sen jälkeen Vapepa-päivystäjäksi ja -johtajaksi.

Valmiuskouluttajaksi koulutautuminen on vielä kesken.

Kadonnutta etsitään aina porukalla. Mihinkään tilanteeseen ei saa mennä yksin. Etsijoilla on kuitenkin lupa jättää etsinnät milloin tahansa – vaikkapa silloin, jos etsittävä on löytynyt itsemurhaviesti.

Tyypillinen etsittävä on dementiaa sairastava vanhus, jonka puoliso on saattanut lähteä hetkeksi asioille.

– Vaikka on turvajärjestelmiä, niin tällaiset tapaukset ovat harvinaisempia. Myös pieniä lapsia eksyy, ja silloin meillä on kova kiire.

Etsittävät löytyvät usein hengissä. Onnistunut etsintä nostaakin ilon pintaan.

– Siinä itketään, nauretaan, lyödään yläfemmoja ja halataan. Tunteet ovat pinnassa. On kuin kulta-aarre löytyisi metsästä.

Vapaaehtoisiin etsintöihin vesi auttamisen halu ja hyvä yhteishenki.

Tiesitkö?

Vapepa on 52 eri järjestön yhteisöponnistus

■ Keski-Suomessa suurin hälytysryhmä on Jyväskylän Ladulla.

■ Vapepan väki on nimensä mukaisesti vapaaehtoista

■ Vapepan toimintaan pääsevät kaikki 18 vuotta täyttäneet tavallisessa liikuntakunnossa olevat.

■ Toiminnassa on hyötyä suunnistus- ja ensiaputaidoista.

■ Toiminnassa on mukana hieman enemmän naisia kuin miehiä.

Anjaa etsittiin kolmelta päivältä

PETRI KANANEN teksti

Kotipihalla leikkinyt kuusivuotias Anja katosi Muonion Kerässiepiällä vuonna 1963. Oman perheen lisäksi naapurit ja tuttavat lähtivät etsimään häntä. Pian etsinnöissä oli myös poliisi, rajavartiolaitos ja helikoptereita. Koko Suomi seura-

si tiiviisti tapahtumia. Tyttöä etsittiin pian järjestelmällisesti maastokuviotain. Anja löytyi lopulta 13 päivän kuluttua kuolleena Ounasjoen rantavedestä. Hän oli talvanut noin 60 kilometrin päänsä kotoaan. Etsijät olivat pari päivää myöhässä. Vapepa sai alkunsa tästä tapahtumasta.

Vapaaehtoinen pelastuspalvelu harjoittelee etsintää metsässä. Tositalanteessa kadonnutta etsitään turvallisuuden vuoksi porukalla. Vapepan Jyväskylän Ladun pelastusryhmässä on mukana hieman enemmän naisia kuin miehiä. Toimintaan pääsevät kaikki täysi-ikäiset. Korkea ikäkään ei ole este.

Ongelmia vanhusten hoidossa

Viime aikoina olemme saaneet lukea, katsoa ja kuunnella eri tiedotusvälineistä huolestuttavien tarinoiden ikääntyvien ja yksinäisten ihmisten kohtaloista. Vaikka yhteiskuntamme on vauraampi kuin koskaan, joutuu osa väestöstä työttömyyden, sairauden, sukupolvien ketjun katkeamisen, varattomuuden tai jonkin muun syyn takia ainakin osittain eristetyksi.

Sama kohtalo näyttää koskevan myös liian monia arvokkaita vanhoja rakennuksia. 87-vuotias, monivammainen Valtiontalo on saanut viettää hyljättyinä jo useita vuosia samoissa vaipeissa keskeisellä paikalla kaikkien silmien alla. Sitten on näitä hengitysvaikeuksista kärsiviä potilaita, joille on parina viime vuosikymmenenä tehty koneellisia korjaustoimenpiteitä. Jälkihoidosta tai kontrollikäyntien puutteesta johtuen oireet ovat vain pahentuneet.

Kohta 110-vuotias hieno Parviaisen talo Seminaarinkadulla on jätetty saattohoitoon henkireissaan. Saman ikäluokan naapuri, Villa Rana, odottaa tyhjänä kohtaloaan. Samoin aikoinaan muun muassa kaupunginkirjastoa ja Suomen käsityön museota sisällään pitänyt 165-vuotias entinen viljamakasiini. Ja mikä on nyt halvaustilassa olevan Jyväskylän lyseon kohtalo?

Mutta ei ole helppoa nuoremmillakaan. Entinen Jyväskylän maalaiskunnan kunnantalo, vasta reilu kuusikymppinen, laitettiin ammattikorkeakoulua varten viimeisen päälle kuntoon vuonna 2009. Ei mennyt montakaan vuotta, kun hengitysvaikeudet alkoivat. Rakennus tyhjennettiin, ja taas se näyttää olevan letkuissa. Miljoonia kuluu. Ja entäs alle nelikymppiset kaksoiset Mattilanniemiessä? Hyväkuntoiselta Shellin funkis-huoltoasemalta otettiin puolestaan letkut irti, armokuolema. Vai murha? No, maksullinen parkkipaikka täyttää ensi keväänä jo 15 vuotta.

Edellä mainittujen ja muutaman muunkin kohteen synnyttäjinä ovat olleet maankuulut suunnittelijat Alvar Aalto, W.G. Palmqvist, Wivi Lönn, Yrjö Blomstedt, Erkki Hutunen, Arto Sipinen ja Bertel Strömmer. Nimekkäämpiä arkkitehteja ei kaupungin vanhempi rakennushistoria tunne. Diagnoosiaan ovat odottamassa muun muassa Lohikosken ja Halsillan kirkot. Toivottavasti Kuokkalan kartanon, Jyväskylän kaupungintalon tai Aallon rakennuksista Jyväskylän työväentalon, Viipurin kirjaston ja viimeksi Muuramen kirkon onnistuneesti toteutetut korjaukset ja entisöinnit antavat rohkaisua parempaan vanhojen rakennusten kohteluun. Kysymys on kulttuuriperinnöstämme, kansallisuusomaisuudesta.

Jussi Jäppinen graafinen suunnittelija, valokuvaja

Tänään rukoilen

Anna voimia arkeen

Kiitos kesästä, perheestä, ystäväistä, kauniista luonnosta ja sen antimista. Suojele ja varjele erityises-

ti tulevat ekaluokkalaiset, anna voimia jokaiselle palata arkeen.

nainen, 40

Siitä on puhuttava, mistä on vaiettu

Uskonnosta puhuminen on muuttumassa luontevammaksi. Yhä useampi on tajunnut, ettei uskonto ole katoamassa mihinkään yhteiskunnasta, arvioi puhetaidon kouluttaja ja teologi Antti Mustakallio.

JANNE VILLA teksti
HENRI KÄHKÖNEN kuva

Uskonnollisessa keskustelussa on tapahtunut uudenlaisia esiintuloja älymystön parissa. Myös vakuumukselliset poliitikot ovat olleet näkyvästi esillä, puhetaidon kouluttaja Antti Mustakallio aloittaa analyysinsä uskontopuheesta Suomessa.

Toisaalta nyt kasvaa sukupolvi, jolle kirkko on etäinen. Uskonto ei ole juuri näyttänyt heille kotona.

– He saattavat olla kirkosta eronneita tai suhde kirkkoon on ohut, mutta suhde uskontoon ei ole myöskään traumaattinen. Kirkko on yksi toimija muiden joukossa. Tämä lähtökohta vapauttaa heidät keskustelemaan asiasta.

Uskonnosta vieraantuneilla ei ole välttämättä tarvetta vastustaa kirkkoa, joka näyttäytyi yhtenäiskulttuurin aikana jollekin ahdistavana vallankäyttäjänä.

Uusateistien liikehdintä lisää ”omalla hausalla tavallaan” uskonnollista keskustelua, Mustakallio lisää.

– Näkyvät julkiatelistit eivät ehkä

”Hyvät suvaitsevat ihmiset, vallatkaa kirkko takaisin itsellenne!”

ole enää ihan siinä terässä kuin vähän aikaa sitten, jolloin heidän kirjojaan ilmestyi runsaasti ja monet rohkaistuivat puhumaan ateististaan ja tietoisuudesta. Anna Kontula, Vasemmistoliiton kansanedustaja, varttui Tampereella taistolaisperheessä. Hän liittyi 18-vuotiaana luterilaiseen kirkkoon, koska se tekee paljon hyviä asioita yhteiskunnallisesti. Nuoren Annan toinen peruste hymyilyttää häntä.

– Kommunisti-ateistien lapsen on vaikeaa tehdä isäkapinaa sen paremmin kuin liittymällä kirkkoon!

Poliitikko ei enää näe, että kirk-

ko olisi ensisijaisesti yhteiskunnallinen toimija. Parempaan maailmaan puolesta toimiminen on kaikkien velvollisuus.

– Kristillisessä traditiossa on sisäänrakennettuna paljon sellaista ainesta, joka vahvistaa sosiaalista omaatuntoa. Hengellisen elämänmuodon ydin on kuitenkin toisaalla.

Kontula kaipaa rohkeaa ja syvälistä hengellisen maailman sanoittamista.

– Etsijät ja kilvoittelijat tarvitsevat tukea, kuuntelijoita, vinkin antajia ja tien viitoittajia. Armoitettu ja hengellisiä ohjaajia. Ei riitä, että pappi hallitsee äiti-suhdesta puhumisen, ellei hän osaa kertoa, mistä uskon ydinasioissa on kysymys.

Teoksessaan *Mistä ei voi puhua* Kontula käsitteli uskon mystistä merkitystä.

– Elämän tärkeimmät asiat tapahtuvat rationaalisen järjen alueen ulkopuolella: ne tunteet, jotka meillä on läheisiämme kohtaan, kauneuden ja hengellisyyden kokemukset.

– Mystisistä kokemuksista puhuminen avaa tilaa ihmisen tunne- ja maailman ja hengellisen ulottuvuuden ilmaisemiselle, jota Suomessa pelätään.

Keskustelunavaukselle oli sosiaalinen tilaus. Kirja otettiin innokkaasti vastaan vasemmistolaisten kaappikristittyjenkin piirissä.

Vapaa kirjoittaja Kaarina Hazard kirjoitti Twitterissä, ettei hän olisi uskonut näkevänsä päivää, jolloin moni tuttu liittyy kirkkoon. Nämä vasemmistovaihtajat näkevät, että kirkko tekee eettisesti oikeita asioita. Myös arkkipiispa Kari Mäkinen esiintymiset ovat tehneet heihin vaikutuksen, Antti Mustakallio toteaa.

Piispa Irja Askola puhui taannoin *Helsingin Sanomissa* kuolemansynteistä. Se oli hengellinen mutta myös yhteiskunnallinen puheenvuoro, puhetaidon kouluttaja antaa esimerkkejä painavista kirkollisista puheenvuoroista.

– Kirkko ei ole kuitenkaan nanottoautomaatti, jonka sanoma typistyy etiikan kommentaattoriksi. Kirkon edustajilta vaaditaan nyt rohkeutta puhua reilusti

myös uskosta, Mustakallio kantaa.

– Pidän turmiollisena epämääräistä lullukkapuhetta, jossa hymistellään asioita eikä sanota oikein mitään, vaan tarraudutaan tuttuuhin ja turvallisien sanankäytöihin. Sellainen puhe ei jätä jälkeä keneenkään.

”Ihmiset tarvitsevat jonkin tahon, jota näpäyttää, ja paremman puutteessa kirkkokin käy.”

Kirkon virka antaa tilaa ja vapauttaa puhua hengellisistä ydinkysymyksistä. Mitä tahansa ei voi tietenkään sanoa. Kristinuskosta vieraannuttavasta, päällekkäystä uskontopuheestakin on esimerkkejä.

– Hyvässä hengessä tapahtuva uskontopuhekin voi kohdata vastustusta, mutta se on risti, joka kirkolle on annettu.

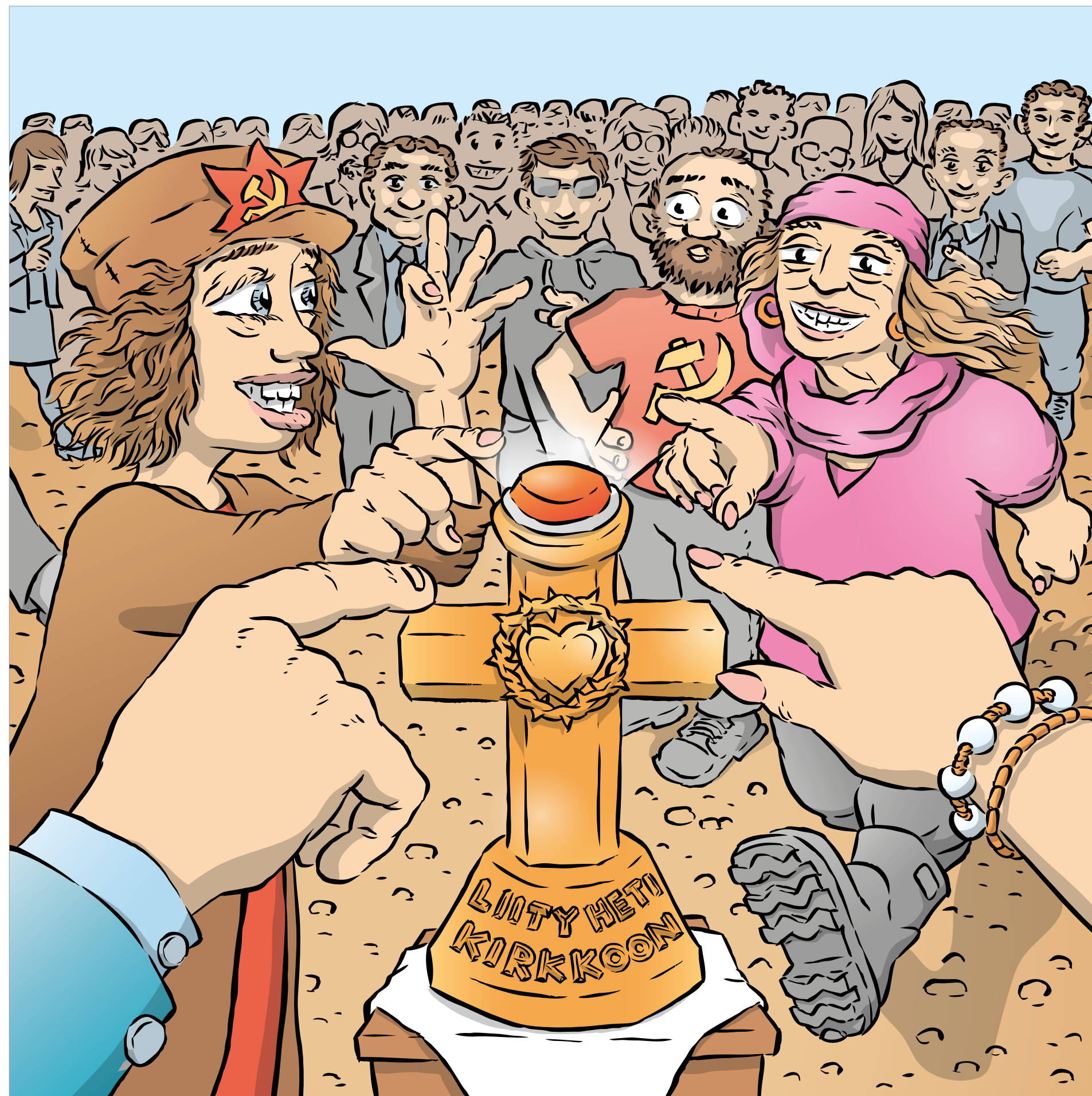
Uskonto on suomalaisille tavattomasti intiiimi asia, Antti Mustakallio muistuttaa. Moni puhuu omasta hengellisyydestä varovaisemmin kuin siitä, mitä makuuhuoneessa tapahtuu.

– Yhtenäiskulttuurin paine piti ihmiset hiljaisena. Harva halusi mainostaa epäilyksiään tai epäuskoaan. Uskosta oli helpompi olla kokonaan puhumatta.

Kirjailija-terapeutti Tommy Hellsten kertoo uusimmissa kirjassaan *Tähän olen tullut* hengellisestä tiestään avoimemmin kuin koskaan.

Hän tietää olevansa nyt joidenkin mielestä hihhuli, muttei enää 64-vuotiaana piittaa leimoista.

– Minulla on ollut aina hengellinen puoli. En vain ole tuonut sitä paljon esille. Jos otat hihhulin leiman, muutut monille punaiseksi vaatteeksi, eikä sinun sanottavaasi tarvitse enää kuunnella.

Liity heti kirkkoon. Moni on halunnut liittyä tai uudelleen liittyä kirkon jäseneksi. Liittymisen perusteeksi käy vaikka kirkon hyvän tekeminen tai kirkosta eronneita vanhempiä vastaan kapinointi. Uskonnosta puhuminen on nykyään menneitä aikoja luontevampaa, arvioi puhetaidon kouluttaja ja teologi Antti Mustakallio.

Uskonnon puolestapuhujia tulee yllättäviinkin tahoilta.

Tv-tuottaja ja toimittaja Riku Rantala perusti työtoverinsa Tunnus Milonoffin kanssa nettipalvelun, jonka kautta voi liittyä kirkkoon (www.liityhetikirkkoon.com). ”Hyvät suvaitsevat ihmiset, vallatkaa kirkko takaisin itsellenne!”, kaverukset julistivat.

Rantala suhtautuu uskontoon avarakatseisemmin ja myönteisemmin kuin nuorempana.

– Tarkastelin uskontoa valtakunnallisen kirkon ulkopuolelta, jota näpäyttää, ja paremman puutteessa kirkkokin käy. Nuori edistyneistö haluaa koston jonkin synnin, jonka kirkko on joskus tehnyt.

– Relander kasvoi uuserheessä, jossa usko ei ollut erityisesti läsnä.

– Ihmiset tarvitsevat jonkin tahon, jota näpäyttää, ja paremman puutteessa kirkkokin käy. Nuori edistyneistö haluaa koston jonkin synnin, jonka kirkko on joskus tehnyt.

– Pappi kysyi isäni hautajaisissa valmisteltaessa, mikä hänen suhteensa uskontoon oli. Vastasin, että isä uskoi kyllä johonkin, muttei ihan niin kuin kirkko opettaa.

Relander tietää, että on hyvin ahdistaviakin kristinuskon tulkintoja, muttei pysty eläytymään uusateistien uskontokritiikkiin, joka osuu hänestä ohi kohteensa.

– Minulla ei ollut lapsena yhtään negatiivista kokemusta kristinuskosta. Perustava kokemukseksi oli lempeä, salliva ja rakastava kristillisuus, jota etenkin pullantuoksuinen mummelini dusti.

Relander käsittelee kristinuskon peruskysymyksiä avoimesti teoksessaan *Uskon sanat*. Mummelin usko on tainnut sittenkin kantaa sukupolvien yli.

– Pappi kysyi isäni hautajaisissa valmisteltaessa, mikä hänen suhteensa uskontoon oli. Vastasin, että isä uskoi kyllä johonkin, muttei ihan niin kuin kirkko opettaa.

Relander tietää, että on hyvin ahdistaviakin kristinuskon tulkintoja, muttei pysty eläytymään uusateistien uskontokritiikkiin, joka osuu hänestä ohi kohteensa.

– Minulla ei ollut lapsena yhtään negatiivista kokemusta kristinuskosta. Perustava kokemukseksi oli lempeä, salliva ja rakastava kristillisuus, jota etenkin pullantuoksuinen mummelini dusti.

Relander käsittelee kristinuskon peruskysymyksiä avoimesti teoksessaan *Uskon sanat*. Mummelin usko on tainnut sittenkin kantaa sukupolvien yli.

Puheelle kristinuskon ydinasioista on aina tilausta, Antti Mustakallio tähdentää.

– Kirkkoisä Augustinus totesi, että ihmisen sydän on levoton, kunnes se löytää levon Jumalassa. Tämä ongelma on akuutti tänäkin päivänä. Meiltä löytyy materiaalista hyvinvointia ja viihdettä, mutta moni kysyy mistä löytyisi syvempi sisäinen rauha ja merkitys elämälle. Ja juuri siihen evankeliumi vastaa.

Vastausten jano ei lopu. Vaikka kirkosta erotaan vilkkaasti, ovi käy myös kirkkoon päin.

– Tuijotin isän ja äidin luonteen

heikkouksiin. Uskovaisten olisi pitänyt olla mallikansalaisia. Mutta eiväthän uskovaiset ole sen parempia.

Kuvataiteilija palasi talvella luterilaiseen kirkkoon, jota hän syytti aikanaan ulkokultaisuudesta ja muotomenoista.

– Kirkko muistuttaa siitä, että elämässä on jotain muutakin ja jotain isompaa kuin viinanjuonti ja huorustelu. Sellainen maa ja kulttuuri, jossa ei luoteta Jumalaan, on tuulten vietävissä. Sillä ei ole selkärankaa, Äkkijyrkkä muotoilee.

– Kirkon puolesta ei yksi ihmisen voi tehdä paljon, mutta kirkkon kuuluminenkin on jo jotain. En halua istua kirkon penkissä kuin kerjäläinen. Kohta maksan kirkollisvero.

KOTIMAISTA, KIITOS!

Lehtolan tilalla myydään pihvilihaa suoraan asiakkaille, joille ruuan puhtaus ja turvallisuus on tärkeää. Arja Kaunikkila-Laurikainen iloitsee siitä, että suomalaista ruokaa osataan arvostaa entistä enemmän.

SIRPA KOIVISTO teksti
SAMI SAARENPÄÄ kuva

Lehtolan tilalla Puuppolassa siirryttiin maitotilasta vähitellen emolehmiin perustuvaan pihvikarjan kasvattamiseen 1990-luvun loppupuolella. Lehtolan tila on perheyrittys, jota pyörittävät **Saila Kaunikkila** ja **Arja Kaunikkila-Laurikainen**.

Reilun kymmenen vuoden aikana sisäruokaset ovat kehittäneet tilaa lisäämällä peltopinta-alaa ja jalostamalla karjaa. Peltoviljelyssä siirryttiin luomutuotantoon muutama vuosi sitten.

Nyt pihatossa käyskentelee lähes sata Limousine-nautaa. Kesäisin emolehmiä vasikoineen käyskentelevät pihalaumilla ohikulkijoiden ihasteltavina. Alkuperältään ranskalainen Limousine-kihvikarja on

perinteistä nautakarjaa kookkaampaa ja lihaksikkaampaa. Eläimet viihtyvät ulkona talvella.

Pihvikarjatuotantoon siirtymisen on ollut Lehtolan tilalla oikea ratkaisu.

Pihvikarjan kanssa elämä on hiukan helpompaa kuin maitotilalla, Arja Kaunikkila-Laurikainen toteaa.

Pihvilihan suoramyynti aloitettiin tilalta 2011. Suurin osa lihasta myydään suoraan yksityisille kuluttajille, mutta jonkin verran lihaa menee myös teurastamolle.

Liha myydään pääosin tuoreena, mutta teetämme jonkin verran myös jalosteita kuten savulihaa, makkaroituja ja säilykkeitä. Jos asiakas haluaa esimerkiksi nautan poskea, häränhantaa tai vaikkapa

puolikkaan nautan, kaikki onnistuu. Yhteistyö lihaleikkaamon kanssa toimii hyvin, Arja Kaunikkila-Laurikainen sanoo.

Lihan suoramyynti on kasvanut pikkuhiljaa. Kun asiakkaat ovat tyytyväisiä, sana kiertää kuluttajalta toiselle. Laadukas tuote ja tyytyväiset asiakkaat ovat olleet Lehtolan tilan tärkein markkinointikeino.

Limousine-karjan liha on muureaa ja hienosyistä sekä perinteiseen nautanlihaan verrattuna vähärasvaisempaa.

Kaunikkila-Laurikaisen mukaan asiakkaat arvostavat lähellä tuotettua ruokaa. Kuluttajat ovat valmiita maksamaan laadukkaasta lihasta hieman enemmän, koska he tietävät, mistä liha on peräisin. Tilalla on panostettu erityisesti

eläinten hyvinvointiin.

Kaunikkila-Laurikainen on iloinen siitä, että suomalaisen ruuan arvostus on viime vuosina lisääntynyt. Monet kuluttajat ovat entistä kiinnostuneempia ruuan alkuperästä. Valinnoissa painavat ruuan puhtaus ja turvallisuus.

Ihmiset ovat alkaneet ymmärtää, että kotimaisella elintarviketuotannolla on merkitystä.

Kaunikkila-Laurikainen haluaa yhä uskoa suomalaisen ruuan tuotantoon, vaikka yrittäjät kamppailevat monenlaisten ongelmien kanssa.

Pitkäjänteisten suunnitelmien laatiminen on epävarmaa, sillä niin monet asiat, jotka vaikuttavat kannattavaan maatalousyrittämiseen, muuttuvat hyvinkin nopealla aikataululla. Tuotantokustan-

nukset kohoavat ja lopputuotteen hintoja pikemminkin lasketaan kuin nostetaan. Tämän yhtälön ratkaiseminen on hyvin vaikeaa.

Valitsemalla suomalaisia tuotteita voimme tukea kotimaista tuotantoa ja työpaikkojen säilymistä. Lähellä tuotettua ruokaa suosimalla tuemme paikallista yrittäjyyttä alasta riippumatta, Kaunikkila-Laurikainen muistuttaa.

Puhtaus, turvallisuus ja maku, listaa Maa- ja metsätaloustuottajain Keskusliiton ruokakulttuuriasiamies **Anni-Mari Syväniemi** kotimaisen ruuan plussia.

Suurin osa suomalaisista pitää tärkeänä ruuan alkuperää, sillä lähellä tuotettu ruoka mielletään turvalliseksi. Se ei Syväniemen mukaan ole vain mainosslogan, vaan puhdas suomalainen luonto tar-

joaa hyvät puitteet puhtaan ruuan tuottamiseen.

Lisäksi eläintuotantoa koskeva lainsäädäntömme on maailman tiukimpia, Syväniemi muistuttaa.

Ruuan tuotantoa ohjataan ja valvotaan pelloilta pöytäan todella tarkasti, mikä on kantanut hedelmää. Esimerkiksi kana- ja broileriliat tuotetaan salmonellapuhtaita, eikä eläimille syötetä turhaan antibiootteja. Moni asia on meillä hirveän hyvin.

Kauppojen kova hintakilpailu ja niin sanottu ruuan halpuutus ovat johtaneet siihen, että kuluttajien ostoskorissa on entistä useammin myös kotimaassa tuotettuja elintarvikkeita, joiden hintaa on laskettu. Vaikka kotimaisten tuotteiden ostaminen on lisääntynyt, Syväniemen mukaan halpuutuksella on myös ikävä kääntöpuolensa.

Ruokaketjussa euro jakaantuu epätasaisesti. Tuottajille jää halpuutuksen myötä vähemmän rahaa käteen.

Kuluttajien kiinnostus ruuan alkuperään on kasvattanut luomu- ja lähiruuan kysyntää. Keski-Suomessa luomutiloja on jo useita kymmeniä, Keski-Suomen luomuyhdistyksen puheenjohtaja **Lauri Juhola** kertoo. Luomuna saa muun muassa hunajaa, viljaa, erilaisia viljatuotteita sekä nautanlihaa ja vihanneksia.

Juholan luomutilalla Jämsässä viljellään vehnää, ohraa, kauraa ja ruista, joista jalostetaan tuotteita myyntiin.

Viljatuotteilla on hyvä kysyntä, Juhola tietää.

Juholan mukaan varsinkin nuoret ovat kiinnostuneita ruuantuo-

tannon luonnonmukaisuudesta ja eettisyydestä.

Maku ja eettinen tuotantotapa merkitsevät monelle kuluttajalle enemmän kuin hinta.

Kestävästä kehityksestä on Syväniemen mukaan tulossa iso trendi lähi- ja luomuruuan lisäksi.

Ihmiset haluavat varmistua siitä, että ruoka on kestävästi ja eettisesti tuotettua.

Syväniemi toivoo, että kuluttajat kiinnittäisivät entistä enemmän huomiota ruuan alkuperään.

Kun ihmiset tietävät, mistä ruoka tulee ja kuka sen on tuottanut, he osaavat myös arvostaa ja kunnioittaa ruokaa enemmän. Samalla ruokahävikki pienenee. Eikä unohdeta ruokailoa. Syödään yhdessä ja nautitaan ruuasta, Syväniemi kannustaa.

Elokuu – ja vielä on Kesäkonsertteja jäljellä

KRISTIINA PERÄMÄKI teksti
MARKO HAKANPÄÄ,
KIMMO TÄHTINEN kuvat

Kesäkonsertit 2016 -sarja jatkuu tiistai-iltaisin aina elokuun loppuun asti. 16.8. Taulumäen kirkossa lavalle nousevat Suomen eturivin kansanmuusikot **Senni Valtonen, Timo Alakotila ja Maria Kalaniemi** *Psalttamus – Pelimanni-virsiä* -konsertin merkeissä. Valtonen, Alakotila ja Kalaniemi tuovat mielikuvitukseksi sovitun musiikin lisäksi mukanaan laajan valikoiman soitimia, joista Suomessa harvemmin kuuluu lie- nee ruotsalainen avainviulu (ruots. nyckelharpa). Tämä 16-kielinen jousisoitin oli suositu instrumentti 1400–1600-luvulla Ruotsissa ja Tanskassa, mutta Suomeen se ei koskaan kunnolla rantautunut. Avainviulun nimitys tulee sen 37 puusesta avaimesta, jotka on aseteltu kielen alle joko syyttämään tai sammuttamaan äänen.

Marko Hakapää taituroi konsertti- sarjan päätteeksi iloista urkumusiiikkia.

Tänä vuonna pitkälti suomalaisia esiintyjistä koostuva konsertti- sarja saa pienen vivahteen kansainvälisyyttä, kun useita palkinto- ja kerännyt slovakialainen sopraano **Ingrida Gáporová** saapuu Suo- meen esiintymään yhdessä diplo- misopraano **Hannele Valtasaaren** ja diplomiurkuri **Risto Valtasaaren** kanssa. 23.8. Kaupunginkir- kossa kuullaan *Raamatullisia lauluja ja psalmduettoja* muun muassa **Johann Sebastian Bachin, Antonín Dvorákin ja Felix Mendelssohnin** sävelin.

Konserttisarjan päättää Turun Mikaelinseurakunnan johtava kanttori **Marko Hakapää**. Hakapää konsertoi 30.8. Kaupun- ginkirkossa, jossa hän esittää *Kau- nista ja iloista urkumusiiikkia* oman aikamme säveltäjiltä.

Konsertit tiistai-iltaisin klo 19. Ohjelma 15/10/5 euroa tuntia ennen konsertin alkua konserttikirkon ovelta.

Senni Valtonen (oik.), Timo Alakotila ja Maria Kalaniemi esittävät pelimannivirsiä Taulumäen kirkon kesäkonsertissa.

Palveleva puhelin kouluttaa päivystäjiä

KAARINA HEISKANEN teksti

Palvelevan puhelimen päivystäjä auttaa kuuntelemalla ja keskustelemalla. Hän ei työkyä omia neuvojaan vaan tukee yhteydenotta- jaa löytämään itse elämänsä parhaiten sopivia ratkaisuja.

Palveleva puhelin etsii ja koulut- taa syksyllä uusia päivystäjiä. Päi- vystäjiä peruskurssi alkaa mar- raskuussa. Siihen kuuluu vuoden aikana viisi koulutuspäivää, tutus- tuminen päivystykseen sekä työn- ohjaus.

Päivystäjän tehtävässä tarvitaan kuuntelutaitoa sekä kykyä itsenäi- sen ja sitoutuneeseen työskente- lyyn. Päivystys on vapaaehtoisu- ta. Aloituskoulutuksen lisäksi Pal- veleva puhelin tarjoaa päivystäji- lle säännöllistä työnohjausta ja jat- kokoulutusta. Päivystäjän tulee olla evankelis-luterilaisen kirkon jä- sen.

Palvelevaan puhelimeen soitta-

jan ei tarvitse esitellä itseään, ja myös päivystäjä toimii nimettömänä. Käydyt keskustelut ovat eh- dottoman luottamuksellisia.

Palveleva puhelin on evankelis-lu- terilaisen kirkon auttava puhelin, joka palvelee kaikkialla Suomessa. Keski-Suomessa toimintaa on ol- lut jo 47 vuotta.

Toiminnan alkuaikoina Palvele- vassa puhelimeen oli pääasiassa seurakunnan työntekijöitä vastaa- jina. Nykyään vapaaehtoisten päi- vystäjiä osuus on huomattavasti suurempi.

Yksinäisyys on suurin keskuste- lujen aihe. Se heijastelee mielen- terveystieteissä, parisuhde- ongelmista ja työpaikan sosiaali- sissa suhteissa.

– Myös muut ihmissuhdeongel- mat ovat keskeisessä esillä käydyis- sä keskusteluissa, kertoo Palvele- van puhelimen ja perhetyön toi- minnanohjaaja **Jaana Ristonmaa**.

Palvelevan puhelimen peruskurssi alkaa marras- kuussa. Kurssista kiinnostuneet haastatellaan ennen peruskurssille valitsemista. Päivystäjät sitoutuvat päi- vystämiseen, työnohjaus- seen ja jatkokoulutuksiin. Päivystäjän tulee olla ev. lut. seurakunnan jäsen. Ilmoittautumiset: Jaana Ristonmaa, Palvelevan puhelimen ja perhetyön toi- minnanohjaaja 050 307 6734 jaana.ristonmaa@evl.fi

Yhteisvastuun tuotto on laskenut tasaisesti

SIRPA KOIVISTO teksti

Tämän vuoden Yhteisvastuukeräys tuotti Jyväskylän seurakunnassa hieman alle 42 000 euroa. Keräys- varoilla torjutaan nuorten syrjäy- tymistä Suomessa ja Ugandassa. Suomessa keräyksen tuotolla tui- taan nuorten elämänhallintatou- jen kehittämistä ja osallisuutta partioitoiminnan avulla.

Jyväskylän seurakunnan osuus keräysvaroista on noin 4 200 eu- roa. Tuotto ohjataan nuorisotyö- hön. Varoilla on tarkoitus koulut- ta ja rekrytoida vapaaehtoisia erityistyömuotojen ryhmien vetä- jiksi ja ohjaajiksi. Jyväskylän seu- rakunnassa toimivia erityistyö- muotoja ovat erityisnuorisotyö, vammaisnuorisotyö, nuorisomu- siikki, partiotyö sekä Lehtisaaren kesäkodin toiminta.

Yhteisvastuukeräyksen tuotto on Jyväskylän seurakunnassa laskenut tasaisesti viime vuosina. Vielä vii- me vuonna keräyksellä saatiin ka- saan 57 000 euroa.

– Tämän vuoden tulos on silti kohtalainen, koska keräys toteute- taan vapaaehtoisvoimin, diakoni- nan työalasihteeri **Heini Lekander** sanoo.

Yhteisvastuu nostaa esille tär- keitä yhteiskunnallisia teemoja. Kaikkien teemojen ympärille ei ole kuitenkaan aina helppo herätellä keräysinnostusta.

– Toisaalta näidenkin teemojen kautta on saatu toteutettua posi- tiivisia, valtakunnallisia hankkeita, joilla on ollut laajempaaikutusta. Tällaisia teemoja ovat olleet muun muassa päih- deäitien hoito, kehitysvammaisten työllistäminen ja saattohoidon ke- hittäminen.

Yhteisvastuukeräys kilpailee lah- joituksesta monien muiden valta-

kunnallisten keräysten kanssa.

– Jatkossa onkin mietittävä, mi- ten Yhteisvastuukeräys erottuu joukosta, Lekander pohtii.

Esimerkiksi perinteisten lista- ja lipaskeräysten rinnalle tarvitaan uudenlaisia keräystapoja.

Syksyn aikana on Jyväskylän seurakuntaan tarkoitus koota työ- ryhmä, joka suunnittelee ja kehit- tää Yhteisvastuukeräystä. Työryh- mään toivotaan mukaan myös seurakuntalaisia.

– Minuun voivat halukkaat olla yhteydessä, jos vapaaehtoistoiminta Yhteisvastuukeräyksen hy- väksi kiinnostaa, Lekander tote- aa.

Yhteisvastuukeräyksen tuotto on ollut laskeva myös valtakunnalli- sesti viime vuosina, vaikka paikka- kuntakohtaiset erot ovat suuria. Vuoden 2016 Yhteisvastuukeräyk- sen valtakunnallinen tulos valmis- tuu myöhemmin syksyllä, joten tä- män vuoden osalta tulos on vielä arvioitu.

– Erilaisia keräyksiä on paljon ja kilpailu on kovaa. Monet järjestöt ovat joutuneet tehostamaan va- rainhankintaansa määrärajojen supistuessa, myöntää Yhteisvas- tuukeräyksen viestintäpäällikkö **Salla Peltonen**.

Peltosen mielestä Yhteisvastuu- keräyksellä on silti vankka paikka keräysten joukossa. Toimin- taan voisi kuitenkin keskittää ja te- hostaa.

– Keräyksen kannattaisi panos- taa mahdollisimman paljon kah- den ensimmäisen viikon aikana, jolloin keräystä mainostetaan vah- vasti myös valtakunnallisesti, Pel- tonen sanoo.

Mallia voisi ottaa esimerkiksi Nenäpäivän ja Nälkääpäivän kalta- sista tempauksista, jotka kestävät vain lyhyen aikaa, mutta keräystu- los on silti hyvä.

Jyväskyläläinen Kirsi Itkonen tapasi Nepal-matkallaan muun muassa Bhardean naisten osuuskunnan yrittäjiä. Osuuskun- tien perustaminen on parantanut monen nepalilaisnaisen elämää.

Pienillä säästöillä paljon hyvää

Kirsi Itkonen tutustui kolmen viikon ajan nepalilaisten naisten elämään Lalitpurin maaseutukylissä. Jyväskyläläinen metsätalouden lehtori on ensimmäinen Naisten Pankin Skills Donation -ohjelman kautta lähetetty asiantuntija.

SIRPA KOIVISTO teksti
KIRSI ITKONEN kuva

Skills Donation on uusi asiantunti- joille suunnattu vapaaehtoisohjel- ma, jossa voi lahjoittaa Naisten Pankin kautta omaa ammattitai- toaan naisten toimeentulon ja yrittä- jyyden tukemiseen kehitysmaissa.

– Naisten asema ja kehitysyhteis- työ ovat minulle tärkeitä. Kun näin hakuilmoituksen, ajattelin heti, et- tä tähän on aivan mainio tilai- suus, metsätalouden lehtorina työskentelevä **Kirsi Itkonen** kertoo. Ohjelman kautta tuetaan nais- ten voimaantumista sekä yritysten ja osuuskuntien perustamista Nepa- lissa.

– Minun tehtävänäni oli tutkia, miten tavoitteet on saavutettu, mi- tä on opittu ja mitä olisi voitu teh- dä paremmin. Oli todella upea nähdä millaisia muutoksia siellä oli tapahtunut, Itkonen kertoo.

Lalitpurin alueelle on muuta- man vuoden sisällä perustettu kahdeksan osuuskuntaa, joiden

yhtenä tavoitteena on mahdolli- staa naisille rahan säästäminen ja lainan saanti. Osuuskunnalta uut- tamalla lainalla on perustettu muun muassa pienviljelmää, ompelimoita ja pieniä kauppoja. Li- säksi naiset ovat ostanee eläimiä kanoista puhveleihin.

Itkonen pääsi matkan aikana käy- mään viidessä Lalitpurin alueen kunnassa.

– Paikan päällä näin, miten suuri vaikutus elinolosuhteiden parantu- misella on ollut naisten isetuntoon ja koko olemukseen, Itkonen sa- noo.

Itkonen huomasi myös, miten sa- manlaisia naiset ympäri maailmaa ovat.

– Lapset ovat äitien sydäntä lä- hellä kaikkialla. Monet tapamaan naiset halusivat säästää lastensa koulunkäyntiä ja tulevaisuutta var- ten.

Jyväskyläläinen Kirsi Itkonen opet- taa muun muassa yrittäjyyttä ja

johtamista Mikkelin ammattikor- keakoulussa. Omasta ammatilli- sesta taustasta oli matkan aikana paljon hyötyä tutkimuksen teke- misessä ja hankeraportin koosta- misessa.

Yllättävää Itkosesta oli myös se, että suuri osa hänen tapaaamistaan naisista ei osaa lukea eikä kirjoit- taa.

– Vanhemmista naisista reilusti yli puolet oli luku- ja kirjoitustai- dotomia. Tätäkin koulutusta Nepa- lissa tarvitaan, Itkonen toteaa.

Nepalissa Itkonen sai jälleen ker- ran huomata, miten suuri merki- tys on pienelläkin avustuspanok- sella.

Lalitpurissa naiset tallensivat osuuskunnan säästökirjalle kerran kuukaudessa vähintään 100 Nepa- lin rupiaa, joka on noin 0,90 euroa.

– Pieni asia täällä, vaikkapa kah- vikupillinen kahvilassa, voi merkitä kolmen kuukauden säästöjä Nepa- lissa.

– Työttömänä oleva mieheni ja koko perheeni tukivat päätöstäni perustaa yritystä. Nyt unelmoi- ni koulutuksen ja suuremman kau- neushoitola avaamisesta, Shres- than kertoo tulevaisuuden suunni- telmistaan.

Naisten Pankki kerännyt kymmenen miljoonaa

KIRKON TIEDOTUSKESKUS teksti

Kehitysmaiden naisten yrittäjyyttä tukeva suomalainen vapaaehtois- verkosto Naisten Pankki on saavut- tanut kymmenen miljoonan euron keräystavoitteen. Raja rikottiin elo- kuun alussa, vajaan kymmenen vuotta toiminnan aloittamisesta.

Tavoitteeseen on päästy yli 4700 kuukausilahjoittajan ja tukijan, yritysyritysryhmien ja muun muassa 2015 perustettiin paikalli- stiivisten paikallisyöryhmien ansiosta. Merkittävin vuosittainen varainke- ruutapahtuma on syyskuinen Kä- vele Naiselle Ammatti -tapahtu- ma, joka järjestetään kymmenillä paikkakunnilla ja johon osallistuu tuhansia kävelijöitä. Tapahtuma on laajentunut myös moniin ulko- maisiin kaupunkeihin.

Uusimpia valtakunnallisia ta- pahtumia ovat Golfaa Naiselle Ammatti, Lue Naiselle Ammatti ja Joogaa Naiselle Ammatti.

– Viime vuosi oli Naisten Pankin ennätysvuosi, ja talouden alaku- losta huolimatta keräsimme sil- löstä kaikkiaan 1,44 miljoonaa eu- roa. Tänä vuonna tahti on jatku- nut, minkä todistaa 10 miljoonan euron rajan rikkoutuminen jo ke- sän aikana, toteaa Naisten Pankin ohjausryhmän puheenjohtaja **Reetta Meriläinen**.

Naisten Pankki perustettiin tou- kokuussa 2007. Suomessa toimii 35 paikallisyöryhmää, ja marras- kuussa 2015 perustettiin paikalli- stiivisten paikallisyöryhmien ansio- sta. Naisten Pankilla on kehitysyhteis- työhankkeita seitsemässä maassa, ja työn tuloksena 30 000 naista 14 eri kehitysmaissa on saanut mah- dollisuuden toimeentuloon.

Epäsuorasti Naisten Pankin työstä on hyötynyt yli 140 000 ih- mistä. Tavoitteena on jatkossa ta- voittaa yhä uusia vapaaehtoisia ja tukijoita ja jatkaa työtä kehitys- maiden naisten ja lasten tukemi- seksi.

Naisten Pankki liikuttaa Jyväskylässä

Peurunkagolfissa voi osallistua Naisten Pankki Open -tapahtumaan 13.8. Pelimaksusta (60 e/pari) ohjataan Naisten Pankille puolet eli yhden Ammatin (30 e) verran. Kilpailu on avoin kaikille golfajille.

Naisten Pankin FolkJamissa tienataan naisille ammatteja tanssinopettaja Paula Ketun ohjauksessa. FolkJam on Ryhtilässä 17.8. klo 18–19. Osallistujilta toivotaan 10 euron lahjoitusta. Tapahtuman tuotto Naisten Pankille.

Kävele Naiselle Ammatti starttaa Mäki-Matin perhepuistosta sunnuntaina 11.9. klo 12. Kävelyn teema on Hyvinvointia naiselta naiselle. Noin kahden kilometrin mittainen reitti kulkee Harjulla. Osallistumismaksu 30 euroa.

Lukupiiri kokoontuu ti 13.9. klo 17 Cyngeuksenkatu 8:ssa. Kirja on Kaius Niemen kirjoittama elämäkerta oikeushammassääkäri Helena Rannasta **Helena Ranta – Ihmisen jälki**. Vapaaehtoinen 5 euron osallistumismaksu.

Kankitie Muurame Harjunporras

EkoCenter kirpputorit

Monipuoliset valikoimat & edulliset hinnat!

EkoCenter Kankitie Aukioloajat: ma-pe 9.00-17.00 la 9.00-14.00	EkoCenter Harjunporras Aukioloajat: ma-pe 10.00-18.00 la 10.00-15.00	EkoCenter Muurame Autotalo Aukioloajat: ma-pe 10.00-17.00 la 9.00-14.00
Kankitie 10 40320 Jyväskylä 020 712 1580	Gurmerusenkatu 13 40100 Jyväskylä 040 765 3303	Ponasilantie 4 40950 Muurame 040 545 0353

LAKIASIANTOIMISTO VARATTOMARI RIITTA KIVELÄ
P. 0500 545 689

Vapaudenkatu 40-42 40100 Jyväskylä
laki.riitta@kolumbus.fi
www.kivela.fi

- perunkirjoitukset • kaupat
- lahjat • testamentit ym. lakiasianne
- palvelua myös kotikäynteinä

HIEROJA - KUPPARI
JALKOJEN HOIDON AMMATTI- TUTKINNON SUORITTANUT

Sirkku Lahtinen
Vainonkatu 7 A 4
Puh. 615 220, 0400-647 547

Viserrämme Twitterissä
tiilillä @Henkielämä

Kukitamme elämäsi juhlat

Viherlandia
Onnella on juuret

Kammintie 6, 40520 Jyväskylä
www.viherlandia.fi
Puh. 010 617 1932
leikko@viherlandia.fi

Klinteriä verkkok 8,35 snt/puh. + 6,00 snt/mn. Matkaviestinvierokko 8,35 snt/puh. + 17,37 snt/mn.

Juokse henkesi edestä

Run4YourLife -juoksupahtuma Jyväskylässä 16.–17.9. ottaa kantaa vainottujen kristittyjen puolesta. Osallistumismaksu 50/30 € sisältää osallistumismaksun ja Run4YourLife -logolla varustetun teknisen urheilupaidan. Juoksumatkat Finlandia Marathonin matkoja. Lauantaina 17.9. vaihtoehtona 5 km kävelyreitti. Iltaillaisuus Kaupunginkirkossa 17.9. klo 20.

Järj. Marttyyrien ääni ry ja Jyväskylän kristilliset seurakunnat
Ilmoittautuminen 22.8. mennessä
sari.palomaki@vomfinland.fi, 040 5522 309.
Facebook: Run4your life

Palveleva puhelin

Keskustelua puu nimettömänä ja luottamuksellisesti.
Päivystys joka ilta numerosta 01019 0071 su-to klo 18–01 ja pe-la klo 18–03.

Tapahtumat

12.8. – 26.8.2016

Kirkoissa soi

DR. MALMGREN'S GRAND ORGAN DONOR TOUR 2016

Urkuri Markus Malmgrenin kesäkiertue taittuu Suomen kesäsiitä uhmaten moottoripyörällä. Malmgrenin kulkupeli pysähtyy 14.8. Huhtasuo kirkkoon. Klo 18 alkavassa konsertissa kuullaan muun muassa Bachin, Sweelinckin, Frescobaldin, Mendelssohnin, Franckin, Viernen ja Messiaenin sävellyksiä. Malmgren lahjoittaa ohjelmamyyntin tuoton konsertteja isännöivien seurakuntien hyväntekeväisyydelle. Malmgren on musiikin tohtori ja opettaa urkujensoittoa, improvisointia ja kirkkomusiikkia Taideyliopiston Sibelius-Akatemissa. Vapaa pääsy, ohjelma 5 euroa.

LAUSUNTAA JA LAULUJA ELOKUISESSA ILLASSA

Konsertti *Otaos Herra mun käteni heikot* kuullaan 21.8 klo 18 Halsin kirkossa. Aila Tamminen esittää lausuntaa ja Keijo Keltakangas laulaa. Vapaa pääsy.

KESÄKONSERTIT JA LOUNASMUSIIKIT JATKUVAT

Kesäkonsertteja on vielä jäljellä kolme. Ne kuullaan tiistai-iltaisain Taulumäen kirkossa ja Kaupunginkirkossa. Lisätietoja konserteista sivulla 10. Lounasmusiikit soivat Kaupunginkirkossa keskiviikkoisin klo 12. Lisätiedot sivulla 14.

Sururyhmästä vertaistukea

KESKUSTAN ALUEEN SURURYHMÄ VANHASSA PAPPILASSA

Sururyhmä läheisensä menettäneille alkaa Vanhassa pappilassa 21.9. klo 18. Muut kokoumiskerrat ovat 5.10., 12.10, 2.11., 16.11., 23.11. ja 14.12. Ryhmä on luottamuksellinen, toivomme sitoutumista kokouksiin. Ryhmän vetäjät ovat diakoni Mari Tyynelä ja pappi Katriina Ilvesmäki. Tiedustelut ja ilmoittautumiset elokuun loppuun mennessä katriina.ilvesmaki@evl.fi 050 3367 461.

SÄYNTÄSALOSSA TUKEA SURUUN

Säynätsalon sururyhmä kokoontuu tulevan syksyn aikana. Lisätietoja ryhmästä antavat diakoni Paula Kiviranta 050 5980 951 tai pastori Esa Jurva 050 4000 014.

RYHMÄT LAPSILLE JA LAPSENSA MENETTÄNEILLE

Tammikuussa 2017 alkaa ryhmä lapsensa tai nuorensa menettäneelle. Ryhmän toteuttaa Jyväskylän seurakunta yhteistyössä Jyväskylän perheneuvolan kanssa. Lisätiedot sairaalapappi Asta Rusanen, 050 413 9294. Ryhmä kokoontuu seitsemän kertaa Perheneuvolan tiloissa. Tammikuussa alkaa myös sururyhmä lapsille. Lisätietoja perhetyöntekijä Anne Savolin 050 3800 583

Rukousta, ylistystä

RUKOUS- JA YLISTYSPÄIVÄT KOIVUNIEMESSÄ

Rukous- ja ylistyspäivät pidetään Koivuniemen leirikeskuksessa 3.–4.9. Aloitus lauantaina 3.9. klo 10 ja päätös sunnuntaina 4.9. klo 14. Täysihito omin liinavaattein 40 euroa neljän hengen huoneessa. Päiväkävijähinta 25 euroa. Mukaan mahtuu 30 yöpyjää ja 30 päiväkävijää. Mahdollisuus saunomiseen. Opetus Riikka Halko ja Tuula Hakkarainen, musiikkivastuu lauluryhmä Ester ja Ulla Kukkanen, mukana pastori Tarja Sulkala ja diakoni Elina Romar. Ilmoittautumiset 23.8. mennessä nettissä www.jyvaskylanseurakunta.fi/tapahtumat -sivun kautta tai puhelimitse Elina Romarille 040 560 9910. Lisätietoja Tarja Sulkala 040 545 8710. Viikonlopun järjestää Palokan alue seurakunta.

TAULUMÄEN KIRKKO

Messu su 14.8. klo 18, Helin, Viitala, Hassinen.
Kesäkonsertti ti 16.8. klo 19, *Psalttumus – pelimannivirsiä*, Senni Valttonen, kantele, urut, puhaltimet, avainviulu, laulu, Timo Alakotila, piano, harmoni, Maria Kalaniemi, harmonikka, laulu. Ohjelma 15/10/5 euroa.
Messu su 21.8. klo 18, Laitinen, Puupponen, Lampinen.

HALSSILA

Jumalanpalvelukset ja uskonelämä
Messu su 14.8. klo 12 seurakuntakeskus, Kärkkäinen, Tiisanen.
Messu su 21.8. klo 12 seurakuntakeskus, Tuominen, Keltakangas.

Apua ja tukea tarvitseville

Diakoniapalvelus ma–ke klo 9–10.30, muuna aikana juhala.halonan@evl.fi 050 549 7024.

Lapsille ja perheille

1–3-luokkalaisten kerho ma ja ti klo 13–16, Telkantie 2 c kerhotilassa 15.8. alkaen. Monenlaisia mukavaa puuhau. Välipalामaksu 50€/lukukausi. Ilm. ja tied. Jaana 050 301 8233 tai Elina 050 407 9126.
Perhekerho ke klo 9–11, Telkantie 2 c kerhotila 17.8. alkaen. Kaitille pienille ja suurille avoin aamuhetki!
Päiväkerhot 3–5-vuotiaille ti ja to klo 9–11, Telkantie 2 c kerhotilassa. Kysy mahdollisia vapaita kerhopaikkoja Jaanalta 050 301 8233 tai Elinalta 050 407 9126.
Vauvakahvila ti klo 13–15, Telkantie 2 c kerhotilassa alkaen 23.8. Tervetuloa vauvaperheet kahvittelemaan ja jakamaan vauvaperheen arkea!

Musiikkitapahtumat
Konsertti *Otaos Herra mun käteni heikot* 21.8. klo 18 kirkossa. Lausuntaa ja lauluja elokuun illassa. Aila Tamminen lausunta, Keijo Keltakangas laulu. Vapaa pääsy.

HUHTASUO

Jumalanpalvelukset ja uskonelämä
Messu su 14.8. klo 10 kirkko, Kärkkäinen, Keltakangas.
Messu su 21.8. klo 10 kirkko, Tuominen, Keltakangas.

Apua ja tukea tarvitseville

Diakoniapalvelus ma klo 13–14.30 ja ti klo 9–10.30, muuna aikana elina.vepsalainen@evl.fi 050 549 7005.

Lapsille ja perheille

Perhekahvila keskiviikkoisin klo 9.30–11 alkaen 24.8. Kahvilan jälkeen perheillä mahdollisuus ilmaiseen puurolounaaseen. Tervetuloa uudet ja vanhat kerholaiset!
Päiväkerhot 3–5-vuotiaille ti ja to klo 12.30–15.30 alkaen 25.8.

Päiväkerhoissa on vielä vapaita paikkoja

Päiväkerhot 3–5-vuotiaille kokoontuvat Huhtasuo kirkolla tiistaisin ja torstaisin klo 12.30–15.30. Kysy vapaita kerhopaikkoja Sejalta 050 323 5355.

Musiikkitapahtumat

Grand Organ Donor Tour -konsertti 14.8. klo 18 kirkko. Markus Malmgren.

Tulossa:

Valtakunnallinen Israelin ystävien juhla 26.–28.8. kirkko.
Terveiset Jaffasta ke 31.8. klo 18.30, kirkko, Jari ja Leena Honkakari kertovat tuoretta tietoa Jaffan alueelta. Kahvit.

KELJONKANGAS

Lapsille ja perheille
Vauvaryhmä ti klo 9.30 Neulaskoti. Taaperokerho ke klo 9.30 Neulaskoti. Alle 2-v. lapset vanhemman kanssa.

Tied. 050 586 3056.

Perhekerho pe 19.8. klo 9.30 Neulaskoti.

KELTINMÄKI

Jumalanpalvelukset ja uskonelämä
Messu su 14.8. klo 10 kirkko, Ridanpää, Viikko, Nieminen. Kirkkokahvit.
Messu su 21.8. klo 10 kirkko, Salminen, K Ridanpää, Nieminen. Kirkkokahvit.

Musiikkitapahtumat

Kesän lauluilta ke klo 18.30 kirkko. Sään sallieissa ulkona.

Apua ja tukea tarvitseville

Myyntäpuheen 18.8. klo 14–15.30 kirkko, Ainoleena Laitinen. Mielenvirkistysryhmä kokoontuu kerran kuu-kaudessa torstaisin. Aiheena 18.8. tunteiden, ajatusten ja toiminnan keskellä eläminen.

Lapsille ja perheille

Perheohikari ke klo 9 kirkko.
Perheohikari to 18.8. klo 9, Erämiehenkatu 6.
Perheohikari to 25.8. klo 9, Erämiehenkatu 6.

Nuorille ja aikuisille

Lähetyskeskuksien tuotoilla 25.8. klo 18 Salosella, Ruokkeentie 149.

Lähetystä, laulua ja lettuja iltanuotiolla

Lähetyskeskuksien tuotoilla 25.8. klo 18 ovat mukana Kristiina Ridanpää, ja Heli Nieminen. Ilta on tarkoitettu kaikenikäisille. Anni ja Jouko Salonen tarjoavat käytöön pihansa Ruokkeentie 149:ssä ja seurakunta tarjoaa letut. Kolehti lähetyskeskelle.

KESKUSTA

Kaupunginkirkko avoinna ma–pe 12.8. saakka klo 11–18. Muulloin ke–pe klo 11–14.

Jumalanpalvelukset ja uskonelämä

Messu su 14.8. klo 10, Kaupunginkirkko, Ilvesmäki, Wuolio, Vuorenoja.
Viikkomessu to 18.8. klo 13, Kaupunginkirkko.
Messu su 21.8. klo 10, Kaupunginkirkko, Mannström, Tikkanen, Björninen.
KohtaamisPaikan iltajumalanpalvelus su 21.8. klo 17, Kaupunginkirkko.
Viikkomessu 25.8. klo 13, Kaupunginkirkko.

Musiikkitapahtumat

Lounasmusiikki ke 17.8. klo 12, Kaupunginkirkko, Lauri Hallikainen, kitara.
Kesäkonsertti ti 23.8. klo 19, Kaupunginkirkko. *Raamatullisia lauluja ja psalmeiduettoja*, Ingrida Gápová (Slovakia) ja Hannele Valtasaari, sopraano, Risto Valtasaari, urut. Ohjelma 15/10/5 € ovelta.
Lounasmusiikki ke 24.8. klo 12, Kaupunginkirkko, Tuija Kiviranta, laulu, Pekka Björninen, piano.
Kesäkonsertti ti 30.8. klo 19, Kaupunginkirkko. *Kaunist ja iloista urkumusiikkia*, Marko Hakanpää, urut. Ohjelma 15/10/5 € ovelta.
Lounasmusiikki ke 31.8. klo 12, Kaupunginkirkko, Anna-Maija Valjus, urut.

Lauluyhtye Hyvät Jyvät

Pappilan rippikoulusali tiistaisin klo 19. Syyskausi alkaa 20.9. Johtaa Risto Valtasaari 050 521 5411.

Laulurinki Pappilan rippikoulusali tiistaisin klo 13. Syyskausi alkaa 20.9. Laitoksia ja jumalanpalveluselämää palvelevo avoin lauluryhmä ilman ikärajoja ja pääsyyvaatimuksia. Lauletaan jumalanpalveluslauluja, psalmeja, vanhoja ja uusia hengellisiä lauluja sekä virsiä. Johtaa ja tied. Risto Valtasaari.

Apua ja tukea tarvitseville

Diakonian palvelus ma, ke ja to

klo 9–11 Cygnaeuskatu 8. Lea Pietiläinen 050 549 7027, Eevi-Riitta Kukkonen 050 340 0665, Auni Pelkonen 050 549 7001, Elina Lintulahti 050 549 7006.

Lapsille ja perheille

Päiväkerhot alkavat viikolla 33.
Perhekerho ti klo 13–15 ja to klo 9.30–11.30. Perhekerhot alkavat viikolla 34.
Ekavauryhmitt alkavat viikolla 34.
Perhepähkoulou Pappilassa joka toinen su klo 16. Seur. 11.9.
Muskarit: Tied. 050 340 9893.
Kouluisten kerhot ja leirit kesälomalla. Kerhot jatkuvat viikolla 37. Kouluikäiset tied. Kirsi-Marja Piippa 050 595 3945 kirsi-marja.piippa-nen@evl.fi

Nuoret ja aikuiset

Mahdollisuuksien tori 13.8. Kävelykadulla. Seurakunta on mukana. Tervetuloa tapaamaan!
Nuorten messu jatkuu ke 31.8. klo 18 Kaupunginkirkko.
Nuorten raamis 7.9. klo 17, Nuorten tila.
Nuortenilta 7.9. klo 18.30, Nuorten tila.

Tied. Teresa Muhonen 050 549 7016. Facebook: Keskustan Pandat.
Café Taukopaikka to 25.8. klo 18–20.30 Yliopistonkatu 26 B. Tule tapaamaan muita nuoria aikuisia Café Taukopaikkaan. Iltaapala ja ilta päättyy hartauteen. Tied. elina.lintulahti@evl.fi 050 549 7006.

Eläkeläisten piiri Viitakoti alkaa ke 14.9. klo 14 (paritt. keskiv.)
Hannatyon rukouspiiri Vanha pappila alkaa ma 5.9. klo 18.

Leskien klubi alkaa 1.9. klo 10, Vanha pappila, vieraana OIVA-keskuksen vanhussosiaalityöntekijä, palveluesimies Anna-Liisa Heiskala: *Ikääntyneiden sosiaalipalvelut ja -etuedet sekä OIVA -keskuksen toiminta*.
Kylän kammari to klo 14 Vanha pappila (parilliset viikot) alkaa 8.9.
Lähtyksiiri ke klo 10–11.30 Vanha pappila alkaa 14.9.
Messuosasto alkaa to 15.9. klo 17, Vanha pappila.
Osallisuuden kahvihuone eläkeiässä muuttaneille alkaa ti 20.9. klo 14, Vanha pappila.
Osallisuuden puuhapaja seniorinaille Vanhassa Pappilassa alkaa ti 13.9. klo 14.
Raamattupiiri kaikenikäisille alkaa ti 6.9. klo 10, Vanha pappila.
Iskän kaa -ilta ke 17.8. klo 18–20 kirkko.
Arktireittiä ti ja iltahartausta.
Aamurukous to 25.8. klo 10 kirkko.

Apua ja tukea tarvitseville

Diakoniatoimisto, Kuokkalan kirkko, alakerta. Ruokapankkietelimit ajanvarausta tiistaisin klo 9–10. Muissa asioissa ajanvaraus diakoniatyöntekijälle: marjo.ronkainen@evl.fi 050 5497007 tai paivi.heikkila@evl.fi 050 5497034.

Lapsille ja perheille

Perhekerho ma 15.8. ja 22.8. klo 9.30 kirkko.
Taaperotupa ti 16.8. ja 23.8. klo 9.30 kirkko, 1–2-vuotiaille vanhemman kanssa.
Iskän kaa -ilta ke 17.8. klo 18–20 kirkko.
Vauvaperhepesä to klo 13 kirkko.
Minun hetkeni – naisten ilta ke 24.8. klo 18–20 (jatkuu parillisina viikkoina) Polttolinja 29.

Nuorille ja aikuisille

Rukouspiiri ke 17.8. ja to 25.8. klo 18.30 Polttolinja 29 (jatkuu torstaisin).
Café Kide avoin olohuone ke (24.8. alkaen) klo 9–11 kirkolla.
Kuokkalan eläkeläisten leiripäivä ke 24.8. klo 9–15 Vesalan leirikeskus.

Kuokkalan eläkeläisten retkipäivä Vesalaan

Retkipäivän ohjelmassa on ulkoilua, yhteistä tekemistä, lounas, Riihikirkko ja päiväkahvi. Retkipäivä on keski-ikäisille 24.8. klo 9–15. Lähtö bussilla Kuokkalasta klo 9. Hinta 15 euroa. Ilmoittautuminen ajalla 5.–17.8. p. 050 5497007 Empu tai 050 5497034 Päivi.

KORPILAHTI

Jumalanpalvelukset ja uskonelämä
Konfirmaatiomessu su 14.8. klo 10 kirkko, Koivisto, Laiho.
Messu su 21.8. klo 10 kirkko, Ikonen, Vuorenoja.
Kesäillan hartaust 23.8. klo 18 kappeli.
Hartaushetki ke 24.8. klo 10 Korphovi.

Apua ja tukea tarvitseville

Diakoniasan vastaanotolle ajanvarauksella, kirsi.lepoaho@evl.fi 050 557 9003.

Lapsille ja perheille

Pohjoisten kyllien perhekerho ke klo 9–11 Ylä-Muuratjärven kylätalo.

Oman kylän perheiden kohtaamispaikka.

Perhekerho to klo 9.30 seurakuntatalo. Lasten ja aikuisten yhteinen paikka.

Iltaaperhekerho ke 24.8. klo 18 seurakuntatalo. Illan iloksi perhekerhoon!

Nuorille ja aikuisille

Pastorin pysäkki ma 22.8. klo 11–13. Putkilahden kyläkaupalla.
Pastorin pysäkki ti 23.8. klo 11–13. Saakosken Koskibaarissa.

KORTEPOHJA

Jumalanpalvelukset ja uskonelämä
Messu su 14.8. klo 16 seurakuntakeskus, Ridanpää, Nieminen.
Messu su 21.8. klo 16 seurakuntakeskus, Salminen, Nieminen.

Apua ja tukea tarvitseville

Ruokapankkisetelipalvelus to 25.8. klo 9–10 Kortepohjan seurakuntakeskus.

Lapsille ja perheille

Perheohikari ke klo 9 seurakuntakeskus.

KUOKKALA

Kirkko avoinna ma–pe klo 12–15 sekä tilaisuuksien yhteydessä.

Jumalanpalvelukset ja uskonelämä

Konfirmaatiomessu su 14.8. klo 11 kirkko, Reukauf, saarna Marja Rämänen, Bucht, Lampinen, Nieminen.

Messu su 21.8. klo 11 kirkko, Mäkinen, Reukauf, Väisänen, Heikkilä.

Hiljaisuuden ilta ke 24.8. klo 18 kirkko. Arktireittiä ti ja iltahartausta.

Aamurukous to 25.8. klo 10 kirkko.

Apua ja tukea tarvitseville

Diakoniatoimisto, Kuokkalan kirkko, alakerta. Ruokapankkietelimit ajanvarausta tiistaisin klo 9–10. Muissa asioissa ajanvaraus diakoniatyöntekijälle: marjo.ronkainen@evl.fi 050 5497007 tai paivi.heikkila@evl.fi 050 5497034.

Lapsille ja perheille

Perhekerho ma 15.8. ja 22.8. klo 9.30 kirkko.
Taaperotupa ti 16.8. ja 23.8. klo 9.30 kirkko, 1–2-vuotiaille vanhemman kanssa.
Iskän kaa -ilta ke 17.8. klo 18–20 kirkko.
Vauvaperhepesä to klo 13 kirkko.
Minun hetkeni – naisten ilta ke 24.8. klo 18–20 (jatkuu parillisina viikkoina) Polttolinja 29.

Nuorille ja aikuisille

Rukouspiiri ke 17.8. ja to 25.8. klo 18.30 Polttolinja 29 (jatkuu torstaisin).
Café Kide avoin olohuone ke (24.8. alkaen) klo 9–11 kirkolla.
Kuokkalan eläkeläisten leiripäivä ke 24.8. klo 9–15 Vesalan leirikeskus.

Kuokkalan eläkeläisten retkipäivä Vesalaan

Retkipäivän ohjelmassa on ulkoilua, yhteistä tekemistä, lounas, Riihikirkko ja päiväkahvi. Retkipäivä on keski-ikäisille 24.8. klo 9–15. Lähtö bussilla Kuokkalasta klo 9. Hinta 15 euroa. Ilmoittautuminen ajalla 5.–17.8. p. 050 5497007 Empu tai 050 5497034 Päivi.

KORPILAHTI

Jumalanpalvelukset ja uskonelämä
Konfirmaatiomessu su 14.8. klo 10 kirkko, Koivisto, Laiho.
Messu su 21.8. klo 10 kirkko, Ikonen, Vuorenoja.
Kesäillan hartaust 23.8. klo 18 kappeli.
Hartaushetki ke 24.8. klo 10 Korphovi.

Apua ja tukea tarvitseville

Diakoniasan vastaanotolle ajanvarauksella, kirsi.lepoaho@evl.fi 050 557 9003.

Lapsille ja perheille

Pohjoisten kyllien perhekerho ke klo 9–11 Ylä-Muuratjärven kylätalo.

lampinen@evl.fi 050 436 5435. Järj. Kuokkalan ja Vaajakosken alue seurakunnat. Ilm. 14.8. mennessä jyvaskylanseurakunta.fi/tapahtumat.
Hiljaisuuden rettriitti II Koivuniemessä 14.–16.10. Ohjaajina Lauri Maarala ja Sirpa Lampinen, hinta 55 €. Ilmoittautumiset 13.9. mennessä jyvaskylanseurakunta.fi/tapahtumat.

LOHIKOSKI

Jumalanpalvelukset ja uskonelämä
Messu su 14.8. klo 12, Ilvesmäki, Björninen.
Messu su 21.8. klo 12, Wuolio, Björninen. Kirkkokahvit.

Apua ja tukea tarvitseville

Diakonian palvelus ma, ke ja to klo 9–11 Cygnaeuskent. 8. Kts. Keskustan diakonia.

Lapsille ja perheille

Päiväkerhot jatkuvat viikolla 33.
Perhekahvila ke klo 9.30–11.30. Perhekahvila avaa ovensa viikolla 34.
Ekavauryhmitt alkavat viikolla 34.
Lahjajharjun pyhäkoulu Lahjajharjun kappelissa n. kerran kuussa messun aikana.
Lapsi- ja perhetyön tied. 050 340 9895.
Kouluikäisten kerhot kesälomalla. Kerhot jatkuvat viikolla 37.
Kouluikäisten kerhot ja leirit tied. Kirsi-Marja Piippanen 050 5953945.
Muskarit Lahjajharjun kappelissa. Tied. 050 340 9893.
Kts. Keskustan Lapsille ja perheille. Muskarit: Tied. 050 571 5155.

Nuorille ja aikuisille

Mahdollisuuksien tori 13.8. Kävelykadulla. Seurakunta on mukana. Tervetuloa tapaamaan!
Nuorten messu jatkuu ke 31.8. klo 18 Kaupunginkirkko.
Nuorten raamis 7.9. klo 17, Nuorten tila.
Nuortenilta 7.9. klo 18.30, Nuorten tila.

Uusia kerhonojaajia etsitään Palokassa

Etsimme uusia kyykijä! Haluaisitko toimia ala-kouluikäisten lasten parissa? Haluatko kehittää ohjaamistaitojasi ja saada uusia kokemuksia? Oletko Sinä uusi kerhonojaaja? Jos olet käynyt rippikoulun, on sinulla hieno mahdollisuus ryhtyä kerhonojaajaksi. Koulutus on pakollinen uusille ohjaajille. Tule tekemään mielekästä työtä omalla persoonall! Kerhonojaajakoulutus on 27.8. klo 10–16 Palokan kirkolla. Ilmoittautuminen 15.8. mennessä www.jyvaskylanseurakunta.fi/palokka-kouluikauset/ Lisätietoja: Minna Junttila 040 773 9851.

PALOKKA

Jumalanpalvelukset ja uskonelämä
Konfirmaatiomessu su 14.8. klo 10 kirkko, Mäkinen, Kari, Similä, Raatikainen.

Messu su 21.8. klo 10 kirkko, Hautalahti, Valjus, Ikonen, Romar. Lähimmässen sunnuntai, kaikkien alue seurakunnan vapaaehtoisuudessa toimivien suunaaminen. Kirkkokahvit ja Yhteisvastuukeräyksen kiitosjuhla.
Rauhanyhdistyksen seurat klo 13.
Rukouspiiri ke 24.8. klo 18, harrastetila kirkon alakerta. Piirin vetäjänä Heikki Iloa. heikki.iloa@jkl.fi.
Messu su 28.8. klo 10 kirkko, Kari, Hautalahti, Partanen.
KohtaamisPaikan iltamessu su 28.8. klo 17 kirkko.

Apua ja tukea tarvitseville

Diakonian palvelus to 25.8. klo 9–11 ja to 12–14 tai sopimuksen mukaan. Elina Romar 040 560 9910 ja Päivi Ikonen 040 709 0

MAHDOLLISUUKSIEN TORI

Kävelykadulla lauantaina 13.8. klo 10–15.
Mukana myös Jyväskylän seurakunnan kansainvälinen työ. Etnisiä ruokia, kurditanseja, filippiiniläisiä tansseja, Muuan mies -duo, rumpu- ja tanssiyöryhmä Sisi Majitu, Annika Pudas & viulunsoittaja matolla -duo. Tapahtuman juontaa stand-up -koomikkonakin tunnettu Joonatan Pitkänen.

TERVE MIES!
Keski-Suomen miestenilta Laukaan kirkossa pe 2.9.2016 klo 18

Toimittaja Kaj Kunnas
Emerituskenttäpiispa Hannu Niskanen
Hevosepälinäärikari Antero Tupamäki

Peuruista tarjopa arkiavusteissa ja hikoilematta kunnat ja terevysmittauksia. Musiikista vastaa mieskuoro Loukanto, kanttori Jaani Vaajan johdolla. Tarjoilu alkaen kello 16.30.

Järj. Keski-Suomen ev.lut. seurakunnat

Kesäkonsertit 2016

Ti 16.8. klo 19 Taulumäen kirkko
PSALTTAMUS - PELIMANNIVIRSIÄ
Senni Valtonen, kantele, urut, puhallimet, avainviulu, Timo Alakotila, piano, harmoni
Maria Kalaniemi, harmonikka, laulu

Ti 23.8. klo 19 Kaupunginkirkko
RAAMATULLISIA LAULUJA JA PSALMIDUETTOJA
Ingrida Gápoová (Slovakia) ja Hannele Valtasaari, sopraano
Risto Valtasaari, urut

Ti 30.8. klo 19 Kaupunginkirkko
KAUNISTA JA ILOISTA LIRKUMUSIIKKIA
Marko Hakana, urut

Ohjelma 15/10/5 € ovelta Jyväskylän seurakunta

Lounasmusiikit ja lounaskonsertit Kaupunginkirkossa

17.8. klo 12–12.15 Lauri Hallikainen, kitara
24.8. klo 12–12.15 Tuija Kiviranta, laulu, Pekka Björninen, piano
31.8. klo 12–12.15 Anna-Maija Valjus, urut
Vapaa pääsy, ovelta vapaaehtoinen kolehti Kirkon Ulkomaanavulle.

Jyväskylän seurakunta

Yhteiset

Aikuistyö
Vesalan veljespiiri ma 15.8. klo 18 Vesalan leirikeskuksesta.

Aseman Pysäkki
Hanniksenkatu 27–29. Tied. Antti Laitinen 050 360 3484, antti.laitinen@evl.fi. Avoinna 15.8. alkaen maanantaisin ja torstaisin klo 11–15. Syksyn tulevista aukiolopäivien muutoksista tiedotetaan myöhemmin.

Ryhmätöinnöt:
Tietovisa maanantaisin klo 13.30.
Rokouspiiri torstaisin klo 11.30.
Viikkomessu torstaisin 13 Kaupunginkirkossa.
Papintunti torstaisin klo 14.
Virsi- ja laulutunti ma 22.8. klo 12.

Kansainvälinen työ
Lähde liikkeelle -koulutus J syksyllä 2016 opiskelijoille ja työkäisille (20v.+). Hinta 200€/hlö (sis. ruuat, materiaalin, opetuksen). Nykypäivän lähetystyön kysymyksiä, teologia perusteita ja omaan kutsukseen syventymistä. Mahdollisuus hakea lähetysseuran työalueille 2–6kk mittaiselle harjoittelu- tai vapaaehtoisuustyöajalle. Koulutusjakso 7.–9.10. Keskustan nuorisotilat, 28–30.10. Piesämäki srk-opisto, 11.–13.11. NA-leiri / Päiväkumpu (ei pakollinen), 2.–4.12. Keskustan nuorisotilat. Tied. ja haku http://suomenlahetysseura.fi/lis/sivut/tule_mukana/koulutaudu/lahte_liikkeelle/
Run4YourLife kantaottava juoksutahtuma vainottujen kristittyjen puolesta 16.–17.9. Ilmoittaudu juoksujaksit tai osallistu kävelykiertokseen. Juoksutahtumana osallistumismaksu 50/30 €, sis. osallistumismaksun ja Run4YourLife -logolla varustetun teknisen urheilupaidan. Juoksumatkat Finlandia Marathonin matkoja, muista ilmoittautua molempiin. La

17.9. vaihtoehtona n. 5 km kävelyreitti. Ilmoittautumiset ma 22.8. mennessä Sari Palomäelle, sari.palomaki@vomfinland.fi, p. 040 5522 309. Kaikille avoin iltailaisuus Kaupunginkirkossa la 17.9. klo 20, vapaa pääsy. Facebook: Run4your life järj. Marttyyrien ääni ry ja Jyväskylän kristilliset seurakunnat
Mahdollisuuksien tori la 13.8. Kävelykatu. Seurakunta mukana, tervetuloa tapaamaan meitä!
Run4YourLife juoksutreenit to 25.8. klo 18 Jyväskylän Satama. Lähtö Jyväskylän Satamasta, kahvilan vieriseltä parkkipaikalta säässä kuin säässä. Matkana Valon kymppin reitti, mukana lähetyskasvatussihteeri Sade Pirttimäki, 040 560 9904

KohtaamisPaikka
KohtaamisPaikan iltamessu @ Kaupunginkirkko su 21.8. klo 17. Liisa ja Mikko Puhalainen, Mika Kilkki.
ALFA -oiva mahdollisuus miettiä elämän isoja kysymyksiä kristinuskon näkökulmasta. Olet tervetullut löytöretkelle! Syyskauden ALFA maanantaisin 3.10.–14.11. klo 18–20 @ Vanha Pappila, Vapaudenkatu 26 (ei vko 42). Lisäksi sunnuntai-iltapäivä 30.10. @ Aseman Pysäkki. Tied. ja ilm. tiina.kilkki@kohtaamispaikka.net / 044 524 3904.

Muut toimintatiedot mm. KohtaamisRyhmiä, raamatunlukuohjelmasta kts. www.kohtaamispaikka.net / facebook: KohtaamisPaikka Jyväskylä / instagram @kohtaamispaikka

Maahanmuuttajat
Cygnaeuksenkatu 8
Mirja Hytönen (Kutti), maahanmuuttajatyön diakoni 050 549 7033, mirja.hytönen@evl.fi, Irina Aranson, maahanmuuttajatyön avustaja, 041 705 2329, irina.aranson@evl.fi
Päivystys ti klo 9–11 ja ke klo 13.30–

15.30. Cygnaeuksenkatu 8, to klo 14–15.30. Huhtasuo kirkko (Nevala 6).
Kuokkala:
Naisten Suomi-kerho ti 10–11.30 (Polttolinja 37)
Keskusta:
Naisten Suomi-kerho ke 10–11.30 (Kauppakatu 13).
Keltinmäki:
Paluumuuttajien kerho Keltinmäen kirkolla (Keltinmäentie 10) ti klo 10–12.
Kerho Huhtasuo kirkolla (Nevala 6):
Naisten jumppa ti klo 12–13
Naisten Suomi-kerho klo 14.30–16.
Paluumuuttajien kerho to klo 10–12. Futsal to klo 17–18 ja la klo 14–15.45.
Miesten lentopallokerho ja sauna to klo 19–21.
Koripallokerho la klo 12–13.45.

Naisten saunailta
Naisten saunailta Vesalassa tiistaina 16.8. ja 23.8. klo 18. Kokoonmuuttaminen joka tiistai elokuun loppuun asti. Lähtö klo 18 Keskuseurakuntatalon edessä (Yliopistonkatu 12) omin autoin tai bussilla. Tarjoilusta peritään 3€ ja kyydin jokainen maksaa itse.

Näkövammaiset, huonokuuloiset, omaishoitajat
Näkövammais-, huonokuulois- ja omaishoitotyön diakoniatyöntekijä Tuija Emaus-Etindelle, p. 050 549 7023. Päivystys ma ja ke klo 9–11, Cygnaeuksenkatu 8.

Viittomakieliset
Kuuorjendiakonissa Päivi Lehtinen, 050 549 7012, paivilehtinen@evl.fi, Cygnaeuksenkatu 8. Vastaanotto ti 9–12, ke 9–11 (puh. ja web.kamera-aika klo 11–12) ja to 15.30–16.30.

Kristilliset järjestöt

Jyväskylän NNKY
Puistotie 4
Toiminnanohjaaja Tanja Nieminen, 040 740 4472
jklNNKY@elisanet.fi, www.ywca.fi > Paikallinen toiminta > Jyväskylän NNKY
www.facebook.com/jklNNKY

Jyväskylän Rauhanyhdistys
www.jklry.net, 044 505 0653
Seurat ke 17.8. klo 19, ry.
Seurat la 20.8. klo 19, ry.
Seurat su 21.8. klo 16, ry; n. klo 17.30 Seurat, ry.
Seurakoti ti 23.8. klo 12, retki Muurameen.
Seurat ke 24.8. klo 19, ry.

Kansan Raamattuseura
Sanan Kulma, Seminaarinkatu 19
Messu su 28.8. klo 10 Kaupunginkirkossa. Saarna varatoiminnanjohtaja Kalle Virta. Kahvit Vanhassa pappilassa.

Retki Tervonsalmen Naistenpäiville la 3.9. Lähtö Harjukadun tilausajolaiturista klo 8, paluu illalla. Bussi-kuljetuksen hinta 25–30 € riippuen lähtijämäärästä. Ilm. ja lisätiedot Inkeri Virkkala-Järvinen 0400 547 753 invir@elisanet.fi tai Ulla Karttunen 050 569 2957.
Päiväkahvit ti 13.9. klo 13.30 Sanan Kulmalla. *Elämän väriloistoa*, Kati Roli, musiikki Saara Mörsky. Kahvit klo 13.

Keski-Suomen ev.lut. Kansanlähetys
Lähetyskoti, Kauppakatu 13 p. (014) 620 801, ksuomi@sekl.fi, http://keski-suomi.sekl.fi
Toimisto avoinna ti ja to klo 10–14.
Lähetyskoti:
Aamurukouspiiri maanantaisin klo 8.
Syksyn ensimmäinen kerta 15.8.
Pointti-nuortenilta tiistaisin klo 18–21. Syksyn ensimmäinen 16.8.
Rukouspiiri maahanmuuttajien puo-

lesta keskiviikkoina klo 15–16. Syksyn ensimmäinen kerta 17.8.
Muulla Jyväskylässä:
Leipäsunntai su 21.8. klo 16, Huhtasuo seurakuntakeskuksessa, Nevala 6. *Evankeliumi*. Lapsille oma ohjelma ja kirkkokahvit. Huom! Tapahtumapaikka on Huhtasuo seurakuntakeskus.
Vaajakosken naistenpiiri 22.8. klo 18–20. Lintulenkintie 3.

Lähetysyhdistys Kylväjä
Liljojen 190-vuotis- ja Puhalaisten paluukitoseurat Säynätsalo srk-talolla la 20.8. klo 16, tarjoilu n. klo 18.
KohtaamisPaikka, Puhalaisten perhe paluutunnelmissa 21.8. klo 17 Kaupunginkirkossa.

SLEY
Lutherin kirkko, Kansakoulukatu 5: Messu sunnuntaisin kello 12: 14.8. ja 21.8. Petri Harju

Mäki-Matin perhepuistossa sunnuntaina 21.8. klo 10–15

Opin ja osaan: koko perheen toimintapäivä

Eri puolilta puistoa löytyy Niilo Mäki Instituutin ja yhteistyökumppaneiden 24 toimintapistettä. Kerää päivän aikana toimintapassi täyteen puuhia ja osallistu hienojen palkintojen arvontaan. Toimintapisteiden lisäksi perhepuiston lavalla on hauskaa ohjelmaa tasatunnein. Päivän aikana on mahdollisuus ostaa pientä purtavaa ja lämmintä ruokaa. Tervetuloa viettämään vaikka koko päivä puistossa!

Jyväskylän seurakunnan lapsi- ja perhetyön teltalla tapahtuu: lastenohjaajat taiteilevat kasvomaalauksia ja muskariopet laulattavat ja leikittävät. Jaossa ilmapalloja ja Lastenmaa-lehtiä

Vapaaehtoiseksi Aseman Pysäkille?

Keskustan alueeseurakunnan diakoniatyö ylläpitää Aseman Pysäkkiä, kaikille avointa kohtaamispaikkaa. Pysäkillä jyväskyläläiset voivat poiketa kahvilla ja juttelemassa. Tarvitsemme nyt lisää käsipareja voileipien tekoon, kahvin keittämiseen, kahvipöydän kattamiseen ja asiakaspalveluun. Voit olla avuksi myös kuuntelemalla ja juttelemalla kävijöiden kanssa kahvikupin ääressä. Vapaaehtoisjoukossamme on heti tarjolla tehtäviä myös tervetulleeksi toivottajille/järjestyshenkilöille.

Olemme avoinna kello 11–15 muutamana päivänä viikossa. Vapaaehtoisen vuoroista sovitaan joustavasti, kunkin oman aikataulun mukaan. Esimerkiksi kerta viikossa tai vaikka joka toinen viikko riittää. Tehtäviin saa hyvän opastuksen ja ihan tavallisen ihmisen taidot riittävät.

Voisiko tämä olla sinun mahdollisuutesi olla avuksi ja palvelta?

Lisätiedot ja ilmoittautumiset: antti.laitinen@evl.fi, 050 360 3484.

Hiljaisuuden retriitti Koivuniemessä 16.-18.9. ja 14.-16.10.

Tervetuloa Koivuniemeen Hiljaisuuden retriittiin sinä, joka olet väsynyt tai pirteä. Saat aikaa itsellesi lepoon, itsetutkiskeluun ja rukoukseen. Ohjaajina toimivat syyskaun retriittissä Sirpa Lampinen ja Laura Laitinen sekä lokakuun retriittissä Lauri Maarala ja Sirpa Lampinen.

Mukaan mahtuu 11 osallistujaa. Hinta 55 € laskutetaan etukäteen, ilmoittautuminen on sitova.

Syyskaun retriittiin ilmoittautumiset 14.8. mennessä ja lokakuun retriittiin 18.9. mennessä: jyväskylänseurakunta.fi/tapahtumat

Tiedustelut: Sirpa Lampinen p. 050 436 5435, sirpa.lampinen@evl.fi. Järjestää Kuokkalan ja Vaajakosken alueeseurakunnat

Jyväskylän seurakunta

Ilmoita lehdessä, jolla on asiaa
jklsrk.ilmoitukset@evl.fi
040 535 0047

Henki & elämä

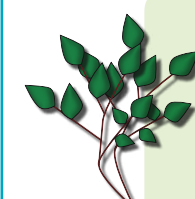
Seuraava lehti ilmestyy 26.8. Materiaali 16.8. mennessä

6. vsk. ISSN 1798-1255
Kustantaja Jyväskylän seurakunta
Julkaisija Jyväskylän seurakunta
Paino Suomalainen lehtipaino Oy
Painosmäärä 60 000 kpl
Jakelu Posti Oyj
Jakeluhuomautukset
Postin asiakaspalvelu, puh. 0200 71 000, www.posti.fi/palautte
Päätoimittaja Marjo Rönnkvist 040 535 1064
Toimitus
Kaarina Heiskanen 050 380 0612
Heikki Impio 050 303 3180
Petri Kananen 050 360 3459
Sirpa Koivisto 040 703 0350

Sähköposti
jklsrk.viestinta@evl.fi tai etunimi.sukunimi@evl.fi
Faksi 014 636 785
Osoite Tellervonkatu 5, PL 103, 40101 JYVÄSKYLÄ
Ilmoitusmyynti: Terhi Takkinen 040 535 0047
jklsrk.ilmoitukset@evl.fi
Ilmoitushinnat 1,60 €/pmm

Naisten saunailat Vesalassa

Kokoonuuminen tiistaisin klo 18 Keskuseurakuntatalon edessä, lähtö yhteistyödein. Tarjoilu 3 euroa.

16.8. Päivi Ala-Mutka, Helena Nieminen ja Anneli Malinen
23.8. Inkeri Virkkala-Järvinen ja Päivi Kitinoina
30.8. Marja-Leena Saarinen ja Pirjo Turunen

Jyväskylän seurakunta / Aikuistyö

haloo?

Seurakunnan radio-ohjelmat Radio Yle Jyväskylä 99,3 MHz tiistaisin ja torstaisin noin klo 13.15

Henki & elämä

Jyväskylän seurakunnan yhteystietoja

Postiosoite: PL 103 40101 Jyväskylä
Vahtimestarit 050 523 4131

Kattavat yhteystiedot verkkosivuilla:
www.jyväskylänseurakunta.fi
Sähköposti: etunimi.sukunimi@evl.fi
ellei toisin mainita

KIRKKOHERRANVIRASTO
Tellervonkatu 5
Kirkkoherranvirasto 050 363 2300
Hautauspalvelut 040 162 3982
Neuvonta 014 636 611
Päivystävä pappi 040 535 2328
Kirkkoherra Viitala Arto 0400 540 490

Aseman Pysäkki
Tied. ma ja to klo 11–15
Tied. Antti Laitinen 050 360 3484, antti.laitinen@evl.fi

Diakonia ja yhteiskunnallinen työ
Lekander Heini, työalasihteeri 050 521 5416

Hallintopalvelu
Lajunen Anu, hallintojohtaja 050 340 9888

Hautaus- ja puistopalvelu
Pekuri Antti, hautausoimen päällikkö 050 426 420
Kivi Olavi, ylipuutarhuri 050 365 0960
Saarinen Virpi, toimistosihiteeri 040 535 2167

Kiinteistöpalvelu
Lukkarinen Maritta kiinteistöpäällikkö 0400 635 001
Hiljansuo Kata, toimistosihiteeri 050 382 4424

Lapsi- ja perhetyö
Parkkali Ritva, työalasihteeri 050 549 7013

Leirikeskusten varaukset
040 535 1657
Kirjavainen Pekka, leirikeskusten isäntä 050 521 5407

Lähetys ja kansainvälinen vastuu
Vähäylikkää Harri, seurakuntapastori 0400 748 671
Klemettinen Ulla, työalasihteeri 050 3409 889
Hytönen Mirja "Kutti", maahanmuuttajatyö 050 549 7033

Nuorisotyö
Grönholm Petri, työalasihteeri vs. 050 521 5401
Mäki-Latvala Anu, nuorisomusiikko vs. 050 549 7048
Maasola Jussi, erityisnuorisotyönohjaaja 040 509 8060
Göös Ilkka erityisnuorisotyönohjaaja 040 527 5382
Ketola Henrik, vammaisnuorisotyö 050 549 7029
Bom Passi, partio/Lehtisaari 050 5497 011

Opiskelijatyö
Minna Korhonen yliopiston oppilaitos-pappi vs. 050 594 8167
Tikkanen Johanna, ammattipioston ja ammattikorkeakoulun oppilaitospappi 050 521 5418

Perheasiainneuvottelukeskus (PAK)
Vapaudenkatu 38 B, 2. krs
Palvelupiste 050 557 9012

Aikavaraukset (014) 334 7800
Salo Sirpa, johtaja 040 182 5770

Rippikoulutyö
Puupponen Johanna, seurakuntapastori 040 560 9934

Sairaalapastorit
Lepoaho Marjku, johtava sairaalapastori 040 737 7963

Talouhallintopalvelu
Laitinen Marjku, talouspäällikkö 040 545 8750

Taulumäen kirkko
Lohikoskentie 2, 0400 308 120
Palola Tuomas, seurakuntapastori 050 549 7022
Hassinen Jukka, kanttori 050 523 4136

Viestintä
Rönnkvist Marjo, viestintäpäällikkö 040 535 1064

Yhteinen seurakuntapalvelu:
Helin Jukka, johtaja 050 518 5455

ALUESEURAKUNNAT:
HUHTASUO
Huhtasuo kirkko, Nevalatu 6, 050 549 7041
Aluekappalainen, Tervonen Mauri 050 549 7031/Päivi Kärkkäinen 050 523 4149
Aluesihtööri, Koho Ulla 050 340 0684
Diakonia, Vepsäläinen Elina 050 549 7005
Lapsityönohjaaja, Kettunen Anne 050 340 0638
Halslän seurakuntakeskus, Kärpänkujä 5, 050 549 7040
Kappalainen vs. Kärkkäinen Päivi 050 523 4149
Diakonia, Halonen Juha 050 549 7024

KELTINMÄKI
Keltinmäen kirkko, Keltinmäentie 10, 050 549 7037
Aluekappalainen, Pirkänen Eivor 050 590 0265
Aluesihtööri, Lehto Aira 050 340 9899
Diakonia, Leppäpuisto Suvvi 050 549 7008
Rantanen Jukka 050 549 7032
Laitinen Ainoleena 050 549 7026
Lapsityönohjaaja, Yli-Suanto Kirsti 050 340 0639
Kortepohjan seurakuntakeskus, Isännäntie 4, 050 549 7038

KEKUSTA
Kaupunginkirkko 050 549 7043
Aluekappalainen, Wuolio Seppo 050 521 5415
Aluesihtööri, Tuomi Kaisa 040 535 0492
Diakonia, Pietiläinen Lea 050 549 7027
Lintulahti Elna 050 549 7006
Eevi-Riitta Kukkonen 050 340 0665
Lapsityönohjaaja Kontinen Johanna 050 340 9895
Lahjaharjun kappeli, Ukkonniementie 2, 050 549 7039
Kappalainen, Pirtala Tuija 050 521 5408
Diakonia, Pelkonen Auni 050 549 7001

VAAJAKOSKI
Vaajakosken kirkko, Kirkkotie 11, 040 560 9928
Aluekappalainen, Huttunen Hannu 050 521 5405
Aluesihtööri, Tuomi Kaisa 040 535 0492
Diakonia, Piiriläinen Lea 050 549 7027
Eevi-Riitta Kukkonen 050 340 0665
Lapsityönohjaaja Kontinen Johanna 050 340 9895
Lahjaharjun kappeli, Ukkonniementie 2, 050 549 7039
Kappalainen, Pirtala Tuija 050 521 5408
Diakonia, Pelkonen Auni 050 549 7001

KORPILAHTI
Korpilahden kirkko ja seurakuntatalo
Kirkonmäentie 1–3, 050 557 9008
Palvelupiste 050 557 9012

Hautausasiat, 040 162 3982
Aluekappalainen Haapakangas Marjut 050 557 9001
Diakonia, Lepoaho Kirsi 050 557 9003
Lapsityönohjaaja, Yli-Suanto Kirsti 050 340 0639
Aluesihtööri, Kaunisto Virpi 050 557 9012

KUOKKALA
Kuokkalan kirkko, Syöttäjänkatu 4, 050 549 7045
Aluekappalainen, Bucht Riku 050 407 0115
Aluesihtööri, Saarikko Satu 050 408 8816
Diakonia, Heikkilä Päivi 050 549 7034
Ronkainen Marjo vs. 050 549 7007
Lapsityönohjaaja, Korhonen Tiina 050 340 9887

PALOKKA
Palokan kirkko, Rovastintie 8, 040 560 9911
Aluekappalainen, Hautalahti Seppo vs. 040 560 9906
Aluesihtööri, Laakso Tuija/Härköjärvi Esa 050 302 8300,
Diakonia, Romar Elina 040 560 9910
Itkonen Päivi 040 709 0142
Lapsityönohjaaja, Kivela Marja-Terttu 040 560 9908

SÄYNÄTSALO
Säynätsalon kirkko, Saarnatie 1 050 340 9896
Säynätsalon pappila, Pappilantie 6 Aluekappalainen, Osmo Väättäinen 0500 545 611
Aluesihtööri, Lehto Aira 050 340 9899
Diakonia, Kiviranta Paula 050 598 0951
Lapsityönohjaaja, Yli-Suanto Kirsti 050 340 0639
Neulaskoti, Pihkatie 4, Keljonkangas 050 549 7046
Seurakuntapastori vs. Jurva Esa 050 400 0014
Diakonia, Fuchs Elina 050 549 7015

TIKKAKOSKI
Tikkakosken kirkko, Kirkkokatu 18 040 560 9917
Aluekappalainen, Vallipuro Risto 040 545 8720
Aluesihtööri, Laakso Tuija/Härköjärvi Esa 050 302 8300.
Diakonia, Jaakonaho Marja-Liisa 040 560 9916
Lapsityönohjaaja, Simpanen Eija 040 560 9914

VAAJAKOSKI
Vaajakosken kirkko, Kirkkotie 11, 040 560 9928
Aluekappalainen, Huttunen Hannu 050 521 5405
Aluesihtööri, Tuomi Kaisa 040 535 0492
Diakonia, Piiriläinen Lea 050 549 7027
Eevi-Riitta Kukkonen 050 340 0665
Lapsityönohjaaja Kontinen Johanna 050 340 9895
Lahjaharjun kappeli, Ukkonniementie 2, 050 549 7039
Kappalainen, Pirtala Tuija 050 521 5408
Diakonia, Pelkonen Auni 050 549 7001

Pokka ei ihan pitänyt, kun Tikkakosken riparin isomet harjoittelivat iltaohjelman sketsejään. Lauri Ovaska esittää etualalla kuollutta. Ruumiin äärellä vuorosanojan muistelevat Aino Toiminen (vas), Jenna Kianto ja Susa Nurminen.

Isoskoulutukset käynnistyvät taas syksyllä

PETRI KANANEN teksti

Isoskoulutukset alkavat syksyllä Jyväskylän seurakunnassa. Koulutukseen pääsevät rippikoulun käyneet nuoret.

Ensimmäistä kertaa koulutukseen menevät käyvät perusisokoulutuksen ja seuraavana vuonna on mahdollista mennä jatkoisokoulutukseen.

Jokainen alue seurakunta järjestää omia koulutuksiaan. Tämän vuoksi rippikoulujen kokoontumisajankohdat vaihtelevat.

Alkavat koulutukset löydät syksyn aikana seurakunnan verkkosivuilta www.jyvaskylanseurakunta.fi/nuoret.

Tehtävämme on huolehtia, että riparilaiset viihtyvät

Lauri Ovaska ja Aino Toiminen ovat olleet isosina kahtena kesänä. Leireille vetää hyvä yhteishenki ja rento meno.

PETRI KANANEN teksti ja kuva

Yhteishengen nostattajia, viihdyttäjiä, turvallisia olkapäitä, hyviä esimerkkejä ja ystäviä. Rippikoulujen isomet ovat kaikkia noita.

Lauri Ovaska ja Aino Toiminen kävivät oman riparinsa vuonna 2014. He menivät samana syksynä isoskoulutukseen Tikkakoskelle.

– Olin omalla riparilla paljon omien isosten kanssa. Heillä oli keskenään kivaa. Ajattelin, että ehkä minullakin voisi olla, Toiminen sanoo.

Ovaskalla ja Toimisella oli isos-

koulutuksia joka keskiviikko. Tällä hetkellä isomet kokoontuvat Tikkakoskella kerran kuukaudessa sunnuntaisin. Näin ulkopaikkakunnilla opiskelevat pääsevät mukaan.

Isoskoulutukset olivat Ovaskalle ja Toimiselle kivoja kokemuksia.

– Tosi rentoa meno. Ei tuntunut koulutukselta, Ovaska naureskelee.

– Meillä oli tosi iso porukka. Yhdessä tekeminen oli parasta, Toiminen muistelee.

Haastattelua tehtäessä Ovaska ja Toiminen ovat Tikkakosken riparilaisten isosina Vesalan leirikeskuksessa. Molemmat olivat ensimmäi-

sen kerran isosena jo viime kesänä.

Isosena oleminen on täysipäiväistä hommaa. Kun riparilaiset ovat papin ja nuorisotyönohjaajan vetämillä oppitunneilla, niin isomet valmistelevat tänä aikana omia osuuksiaan. Isomet vetävät ripareilla hartauksia, raamattupiirejä ja iltaohjelmia. Ohjelma on tiivis, mutta palkitseva.

– Meidän tärkein tehtävämme on huolehtia, että riparilaiset viihtyvät täällä. Olemme heitä varten, Ovaska sanoo.

Leireille halutaan ottaa eri-ikäisiä isosia. Konkari tuovat vakautta,

mutta toisaalta ensimmäisen vuoden isosillekin halutaan antaa mahdollisuus uuteen kokemukseen.

– Monet tekevät vain yhden leirin ja sitten se jää, kun lähdetään lukioon tai ammattikouluun, Toiminen kertoo.

Kaikki isoskoulutuksen käyneet eivät pääse automaattisesti riparille. Kaikille koulutetuille ei ole yksinkertaisesti riittävästi paikkoja.

Isoskoulutukseen ei ole erityisiä vaatimuksia. Ovaska ja Toiminen suosittelevat tulemaan koulutukseen, jos asia yhtään kiinnostaa.

Sytä on paljon. Se ei maksa mitään, ja aina on mahdollisuus jättää koulutus kesken. Luvassa voi olla hyviä kokemuksia ja uusia ystävyksiä. Leireillä työskentelystä saa myös rahaa. Isosena toimiminen on mukava lisä omassa ansioluettelossa.

– Lisäksi tulee hyvä fiilis, kun näkee, että riparilaiset eivät aluksi tunne toisiaan ja sitten he ystävytyvät, Ovaska sanoo.

Hae isoskoulutukseen: www.jyvaskylanseurakunta.fi/nuoret

Elämästä

Auttaminen on jotenkin selkäytimessä

PETRI KANANEN teksti ja kuva

Olen **Susanna Paananen**, 50. Asun kerrostalossa Tikkakoskella Luonetjärven rannalla. Aikaisemmin tein kosmetologin ja lymfaterapeutin töitä, ja tällä hetkellä toimin aktiivisena Palveluoperaatio Saappaan päivätyöajana.

Synnyin Vaajakoskella, mutta muutimme lapsuudessani Kajajaan. Kävin koulut siellä, mutta tulin perheestämme ensimmäisenä takaisin Jyväskylään. Nyt olemme taas kaikki täällä.

Saapas on minulle tuttu jo teini-ajoini, kun pyörimme kaupungilla. Päivystäjät olivat kaik-

kien kavereita. Sain itsekin kerran apua, kun olin 15-vuotiaana heidän kyyditettävänä uutenavuotena.

Aina on ollut niin, että nuoret eivät tiedä alkoholin sopivia määriä eivätkä sen vaikutusta. Homma menee helposti metsään. Huolestuttavaa nykyään on huumeet ja sekakäyttö. Ne ovat yleistyneet. Suuri osa nuorista on kuitenkin hirveän järkeviä.

Kahdeksan vuotta sitten luin *Henki & elämä*, ja huomasin ilmoituksen Saapas-koulutuksesta. Olen tehnyt koulutuksen jälkeen yli sata saapaspäivystystä mukaan

lukien lukuisia festareita Saappaan kanssa.

Kaikille tulee elämässä haastavia hetkiä ja ajanjaksoja. Olen itse saanut ja saan vaikeina aikoina apua monelta eri taholta. Kun omat voimavarat ovat riittävät, niin haluan osaltani auttaa muita.

Äitini ja isäni tekivät ja tekevät edelleen Vaajakoskella paljon vapaaehtoistyötä. Lapsuudenkodissa ja teininä jäi mieleen, että helpompaa on autettava, jos kykenee. Se on jotenkin selkäytimessä.

Olen fanaattinen sienestäjä. Asun syksyt metsissä. Kerään kantarelleja, rouskuja ja myöhemmin ke-

sällä ja syksyllä suppilovahveroita. On melkoinen homma, kun päivät rahtaan sieniä metsästä ja illat yöt siivoan, liotan ja ryöppäilen niitä. Keittiö on syksyisin melkoinen sienitehdas.

Tikkakoskella naapuriapu toimii puolin ja toisin. Minulla on kolme kissaa, ja naapuri hoitaa tarvittaessa niitä ja minä vastaavasti hänen koiraansa. Kaupungissa ihmiset ovat erillään toisistaan. Joskus tuntuu, ettei tunneta naapureita ollenkaan. Hyvä jos sanotaan päivää. Tikkakoskella nyökätään, vaikka vastaan tulee kuka vain. Se on mielestäni kivaa ja luo turvallisuuden tunnetta.

Susanna Paananen

Intohimoiseksi sienestäjäksi tunnustautuvan Susanna Paananen keittiö on syksyisin melkoinen sienitehdas.